

Előfizetési árak:
 A kiadóhivatalban átveve:
 Egész évre 6 frt — kr.
 Negyedévre 1 > 50 >
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre 8 frt — kr.
 Negyedévre 2 frt — kr.
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre 10 frt — kr.
 Negyedévre 2 > 50 >

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apáczai-utca 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaszolgáltatására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

Közösügyes póthitel.

(dr. V.) Állami létünk ezredik éve szépen kezdődik. Három nap előtt hirdette ki a »Budapesti Közlöny« az első szentesített törvényt, mely negyedfél milliós kölcsönt engedélyez államvasuti beruházásokra. A pénzügyminiszter abban a boldog reményben ringatja magát, hogy ez a takaros kis összeg kikerül a múlt év feleslegéből. Nem vagyunk még abban a helyzetben, hogy erről végleges ítéletet mondhatnánk, — miután még nem jelent meg a pénzügyminiszteri kimutatás a múlt év utolsó negyedéről. Az első három azonban igen szomorú eredménnyel: 23 millió deficizzel végződött. Ha sikerült is ebből az utolsó negyedben jó részt letörleszteni, azt még sem merjük hinni, hogy még felesleg is maradjon.

A pénzügyminiszter azonban még mindig nincs készen meglepetéseivel. Tegnap ismét benyújtott egy rövidke törvényjavaslatot, melyben ismét pénzt, potom másfél milliót kér közösügyes póthitelre. Igaz, hogy erről a tulköltekezésről Lukács pénzügyminiszter nem igen tehet; mert ezt olyan urak költötték el, akiknek nem igen lehet határt szabni, t. i. a közös miniszter urak, névszerint pedig a legnagyobb ur, a hadügyminiszter.

Krieghammer azzal indokolja a tulköltekezést, hogy a kivételes fegyvergyakor-

latokra, miután a póttartalékosok nagyobb számban hivattak be, sokat kellett költeni, a katonai épületeket elemi károk érték, az élelmi cikkek megdrágultak, a szállásviszonyok megváltoztak, — végre sok pénzbe kerültek az egészségügyi óvintézkedések is.

Ez utóbbiakról a katonák édes keveset tudnak. Az ő egészségüknek bizony nem nagy gondját viselik. Akkor nem küldenek őket — stomfai választásokra. A behívott tartalékosok pedig pláne sokat tudnának beszélni arról, mennyire vigyáztak — a manőverek alkalmával — az ő drága egészségükre! A bánffy-hunyadi gyakorlatok alkalmával 36 óráig nem kaptak azokból a »drágult élelmi-cikkek«-ből; fekvő helyük pedig a folytonos esőzések alatt is csak Isten szabad ege alatt volt.

Feltűnő továbbá, hogy a »kivételes fegyvergyakorlatok«-kal igazolja a hadügyminiszter a tulköltekezést, Feltűnő pedig azért, mert míg 1894—95-re a deficiznek Magyarországra eső része csak 28,742 frt, addig 1893-ra 1,468,276 frt jut, — pedig a legkivételesebb fegyvergyakorlat a kőszegi 1894-ben volt.

Na de mindegy, ha az indoklás nem vág is egészen. Elég az, hogy a hadügyminiszter kívánja, ha nem indokolná is, akkor is megadnák azt neki. Ha ő azt mondja, hogy pénz kell, elő kell terem-

teni, akárhonnán vegye is a — magyar pénzügyminiszter.

Lukács miniszter pedig annyira zavarba jött, hogy ezt a másfél milliót is a szerencsétlen mult esztendő számlájára írta. Még azt sem tudjuk, hogy lesz-e feleslege a mult esztendőnek? sőt nagyon valószínű, hogy csak deficitje lesz, már is jól van táblázva.

Önkénytelenül az a kérdés öltik eszünkbe, vajjon miért akarunk erőszakal mindent a mult évi — feleslegre tukmálni? Nem nehéz kitalálni. Nem akarják megzavarni a millenáris év mérlegét, mely idáig még szerény 20,000 frtnyi felesleggel dicsekedik. Igaz, hogy mire a budget-tárgyalással készen lesznek, ennek a feleslegnek hire sem marad; igaz, hogy mire az ezredik év végére ér, mi is végére érünk a pénztári készleteknek és nyakig fogunk uszni a deficizben, — — — de elég jókor lesz azt akkor is meg tudni.

A honvédség degradálása.

A közös hadsereg hivatalos tiszti schematizmusainak új kiadásában egy botrányos hiba van, mely tekintettel a szövegezés hivatalos jellegére, — a honvédség egyenes degradálásának tekintendő.

Beck báró »vezérkari főnök« ugyanis az idén már mint »az összes fegyveres erő vezérkari főnöke« szerepel, azaz föléje van helyezve a magyar honvédségnek is, amely pedig eddig

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A hó.

Írta: Tömörkény István.

A hó mérgesen kavarog.

A fákon fényes jégüveg,

A kályha mellől nézem én,

Hideg van odaki, hideg.

A sarki boltos ablaka

Már tegnap este befagyott.

A perezces az árulással

Már tegnapelőtt föl hagyott.

Az utca csendes, senki sem jár

Ma mindenki otthon maradt.

Még János sem tisztogatja

Falapátjával a havat.

A túlfélen az ablak mellett

Egy kicsi leányfej ragyog.

Kinyitom az ablakot és

A hó fölött átkiállok:

— Rózsika, szerellek.

Egy finde siecle gróf.

Írta: Szinéri György.

Épp fészülködtem, mikor Brunó barátom a szobámba nyitott.

— Egy kis szivességre kérlek. Mondá.

— Parancsolj. És azzal gondolkozni kezdem, hogy mit is lehetné még zálogba csapni.

— Egy asszonyt kellene, hogy megszöktessem.

— Már hogy én?

— Igen.

— Szép?

— Angyali.

— Rendelkezzél . . . Az az, hogy meg állj . . . pénz? . . .

— Van. Adok.

Ez ámulatba ejtett; Brunó és pénz? Ez eddig két meglehetősen össze nem egyezhető fogalom volt.

— Honnét? Kérdém.

— »Tőle.«

— Ah, de hát akkor mért nem te? . . .

— Téged óhajt.

Önérzettel püdröttem egyet bajuszomon s csak annyit válaszoltam: Nobleszsz obliát! És azzal megkötve nyakravalómat, mellényt és zakkettét egy kanyarítással együtt felöltöttem. Még mielőtt kérdést tehettem volna Brunó megmagyarázta a dolgot.

— Igen, csak téged. A dolog úgy áll, hogy az asszony szabadulni óhajt a férjétől, aki nem

más, mint gróf Karbonáczy Náczi.

— Az a sovány főrend?

— Az. Az asszony téged imád.

— Igen is, emlékszem, tudom a regatta bálon mutattál be . . . Vele táncoltam két négyest. Már akkor is oly észbontóan nézett reám egy párszor. De ezt már csak gondoltam magamban, — en fin, sze fie! (Legyen!) Kiáltottam.

(Ha nekem valami nagyon tetszik, rendesen oláh indulat szavakkal szoktam élni, megvallom, én rokonszenvezek az oláhokkal.)

— Hol, hogyan és mikor? Kérdém.

— Ott, egyszerűen és holnap este. Mondá Brunó. A dolog igen jól van kieszelve.

Holnap este a grófnál összejövetel lesz. Nesze a meghívó! Este kihajtottak a pályaházba s onnét . . . adió!

— Így hát még ma vizitálni fogok a grófnál, mondtam, mert még nem voltam náluk.

— Helyes! És azzal Brunó egy marok bankjegyet nyomott a kezembe, amiből tüstént megértettem, hogy a dolog a legkomolyabb valóság és nem aféle bolondos ötlet és izgágaság.

Én ezt a Brunót, aki, mellel mondva bácsmegei végzett földbirtokos és a rakitovai kerület országos képviselője, mindig korlátolt és számár ifioncznaktartottam; különben elvem, hogy barátaim — amennyire lehet korlátolt emberek legyenek. A mérsékelt korlátolt emberek, a legkellemesebbek és a legodaadóbb barátok szoktak lenni.

Féltizenketőkor tisztelegtem a Karbonáczyék lakásán. Az uraságok nem voltak oda-

a közös hadseregtől különálló, s azt csupán kiegészítő szervezet volt.

Hogy micsoda jogcímen lett Beck báró a közös hadügyminisztérium egyik közlege a magyar honvédség fölé rendelve, ennek s kimagyarozását kíváncsian fogjuk várni a »k. u. k.« magyar közjogban oly annyira jártas Fejérváry báró honvédelmi minisztertől.

A fúzió szele.

A politika amatőrjei, az ifjabb publicisták és a folyton kombináló képviselők karácsony óta egyébről sem beszélnek, mint egy óriási fúzióról, amelynek a mai összegabalyodott politikai helyzet mellett óriási változásokat kellene előidézni.

A nagy politikai események szokatlannul gyors összetorlódásából lehet csak kimagyarozni azt a vakmerő fantáziát, amely a jelen körülmények között bárminő fúziót — a függetlenségi anya- apa- és fiúpártok folyton megújuló összeveszését és kibékülését kivéve — lehetségesnek tart. Ezek az amatőr-politikusok nem bírván kitartani a magas iskolát kijárt politikussal és publicistákkal az óriási fontosságú kiegyezési, egyházpolitikai és millenáris politikai események újabb és újabb fázisainak folytonos ellenőrzésében — kivonják magukat a játékból, s néhány olcsó szenzációban utazó lap segítségével nagy hangerővel üzik kisdud politikai játékaikat, fúziót, újabb párt-alakulásokat, a képviselőház feloszlását, a korona haragjának kitörését, Agliardi menesztését, s még a jó Isten tudja micsoda szenzációs politikai eseményt nem hirdetve az újság és események után áhító közönségnek.

A politika e logikátlan leveli békái két hónappal ezelőtt még a nemzeti- és a néppárt fúzióját jövendölgették. A jövendölésnek azonban csak nagyon csekélyke alapja volt, — mindössze annyi, hogy az egyházpolitikából Apponyi nem csinált pártkérdést, s így egy incidensből kifolyólag a nemzetipárt egy ad hoc fegyverbarátságot kötött a néppárttal, — amely még

nem lévén szervezve, — igen kitűnő hasznát vette a nemzeti párt jól begyakorolt taktikai ügyességének. Annyira azonban sohasem haladt a dolog, hogy komoly tárgyalások indultak volna meg a politikailag már teljesen megérett nemzeti párt és az alakuló félben levő néppárt között.

Az egyik újság nagy hangerővel híreszteli, hogy Apponyi hétfőn fog nyilatkozni a fúzióról. Ha úgy lesz is, ezt Apponyi legfőleg »a gyöngébbek kedvéért« fogja tenni, mert hiszen nagyon világos az ő álláspontja ebben a kérdésben, — ha csak elveit fel nem akarja adni, amit azonban a múltja nem enged meg neki. Szó sem lehet arról, hogy a nemzeti párt a jelen szabadelvű párttal fuzionáljon, s még az is pusztán képzelődés, hogy Apponyi millenniumi békéjének ellenszolgáltatásul a nemzeti párt néhány tagja kormányra fog lépni.

Képtelenség ez az ellenszolgáltatás, — mert hiszen még nagyon messze vagyunk attól, hogy a parlamenti béke létrejöjjön, — s föltéve hogy létrejött és Bánffy hajlandó a generózus ellenszolgáltatásra (?) Apponyi legkiválóbb híveinek pártot kellene cserélni, — mert nem létesülvén a fúzió, csak pártcsere útján juthatnának kormányra. Azt ugyanis még Bánffy Dezső báró is tudja, hogy két pártból nem lehet egy kabinetet alkotni.

Különben Apponyinak tegnapelőtti nyilatkozata sokkal határozottabb és világosabb, hogy sem valami kételyt hagyva fönt a fúzió tekintetében. Csupán parlamenti fegyverszünet volt az ok nélkül politikai szenzációt keltett karácsonyi cikk célja, s ezt a fegyverszünetet az elvi álláspontok fenntartásával, fúzió nélkül akarta elérni Apponyi.

Hogy a jövőben lehetséges lesz-e a fúzió, az egészen más kérdés, amelyet komolyan tárgyalni nem lehet. Nem lehet tudni, hogy végződik az oly igen fontos gazdasági kiegyezés? Nem lehet tudni: a most alakuló néppárt nem fogja-e fel-

ujítani az egyházpolitikai harcot? Nem lehet tudni, hogy a millenáris kiállítás és ünnepek reakciója nem egy óriási morális és anyagi krach lesz-e? S ezek a levegőben függő dolgok mind olyan természetűek, hogy a három tekintélyes parlamenti pártnak: a szabadelvű, nemzeti és »kilépett« pártnak elvei éppen e kérdésekben térnek el egymástól. Rendkívül ing tehát az az alap, amelyen a jelen politikai pártok distinkciói állanak, — úgy, hogy a három nagy szenzációs politikai esemény közül hacsak egy következik is be, már ez elég lesz arra, hogy még a legravaszbab és legtapasztaltabb politikai számításait is teljesen megzavarja.

Mert a mostani zürzavaros, hol lármas, hol szélcsendes politikai helyzet csak praeludiuma egy nagy chaosznak, melyből lehet, hogy új pártok keletkeznek, vagy új párt keletkezik, lehet, hogy egy fúzió igen megváltoztatja a parlament képét, — de lehet az is, hogy a nagy vihar után igen sokat fog tisztulni a parlament légköre, a kiforratlan, vagy kevés életerejű elemek eltűnnek, s hatalmas, egymáshoz erőre, tekintélyre egyaránt méltó pártok fogják megkezdeni azokat a politikai küzdelmeket, melyek mellett a második ezer év viharai ellen építik meg Magyarország védbástyáit.

Millennium és amnesztia.

Soha rosszabbkor nem ünnepelhettük volna meg Európai létünk egy ezredéves ünnepét, mint most.

A korona részéről a nemzettel szemben tovább el nem palástolható bizonyos fokú elkedvetlenedés.

Fenn az intéző körökben zavar, kipkedéskapkodás.

Len az országban szerte-szét, mindenütt politikai, felekezeti, nemzetiségi viszályok, versengések, az ellentéteknek végtelenségig való kiélesítése, elfojtott keserűség.

II.

Tizenegy órakor szöktünk.

Alig negyvennyolc óra elmúltával a lagunák városában voltunk.

Egy napon azt kérde tőlem ő, a szép Marguerita, hogy mennyi az évi jövedelmem?

En persze elbámulva néztem reá. Egy grófnétől nem vártam volna ilyen prózai kérdést. — No, no, — mondá — ki vele! Hiszen a levegőből csak nem élhetünk. S új toalettekre is lesz szükség.

Szörnyen elbámultam — emlékszem. Látam a nagy fali tükörből, hogy rettentő bárgyu arcot vágtam.

Bámulatomból két szörnyű poszleves ébresztett föl.

— Maga gézengúz svindler!! Hát ki maga? ... Hisz nekem azt mondták, hogy magának uradalmai vannak.

— Kik? ...

— Hát Brunó... Hát ki maga? ...

Valamit hebegtem, hogy mit, arra már nehezen emlékezem, csupán rémlik előttem, hogy az arczom nagyon égett és én egyszerre csak az ajtó előtt voltam s a kis kofferem rendkívüli erélylyel repült a hátam közepébe.

Negyvennyolc óra múlva Budapesten voltam...

A véletlen úgy akarta, hogy akivel legelőször találkoztam, a megcsalt férj, gróf Karbonáczy volt.

Szörnyen elresteltem magamat. Végre is leküzdve izgatottságomat, azzal kezdtem:

— Gróf ur, állok szolgálatára!

haza. Én pedig otthonias biztonsággal nyujtottam oda a névjegyemet a kamarierének.

Másnap Brunóval együtt mentünk az estélyre, amelyen — ami mint különös véletlen, nekem rögtön feltűnt — a házi asszony egyedül képviselte a gyöngt nemet. De azt is rosszul. Mert ő méltósága koloszális erejű asszonyka volt, aki ugyan csak megszorította a kezemet, hogy majdnem felszisszentem bele.

Brunó a bemutatás után halkán, — jól hallottam — hatalmas füleim vannak — ennyit sugott az asszonynak: ez az! ... Aztán vitt a grófhöz, akinek szintén mondott néhány szót, amire a sovány, és betegesen halvány fiatal arisztokrata, kettőzött udvariassággal szorongatta a kezemet s folyton ismételt »szép, szép, nagyon szép« szölamokkal azon fáradozott, hogy magamat minél jobban érezzem. Brunó hozzám fordul.

El magyarázta azután: a gróf ur sokat hallott a te fényes zenésztalentumod felől...

Ez a talentumom előttem ismeretlen volt, ez ideig csak egyetlen egyszer próbáltam játszani a dorombon, de akkor is az apám ismételt két szörnyű nyaklevesszel adott kifejezést. De nem sok időm maradt arra, hogy e fiatalkori emlékeimnél időzzek, vagy hűledezzek; nekem a ház urnójével kellett néhány bizalmas szót váltanom.

Volt a szalonban egy virág bosquette, annak mögéje vonulva, egy kis ottománra telepedtünk.

— Rendezte ügyeit uram? ... Kérdezte az asszony nyugtalan sietséggel...

— I-igen, mondám szilárd elszántsággal. És ezt annál inkább is mondhattam, mert zá-

logházat és becsületbeli ügyeket kivéve, soha semmi más ügyeim nem voltak.

Ugy éreztem magamat, mintha valami büvös álmot éltem volna.

— Tizenegy órakor pontban legyen ön az első emeleti folyosó végén, a hátsó lépcsőnél. Sugta, s azzal magamra hagyott.

Találkoztam néhányszor a férjjel, aki mindannyiszor barátságosan, bátorító mosollyal nézett reám, míg én lelkem mélyén restelkedve alig mertem a szeméi közé nézni. Mert hát igaz, én egy teljesen fin de siècle ember vagyok, de végre is rettenetes dolog az, annak a kezét szorongatni, a kinek a feleségével pár óranegeted múltán elakarunk szökní.

Néhányszor el-elandalogva, magamra maradtam s a falon függő festményeket nézgettem.

Majd kijött egy fiatal arisztokrata is és azt kérdezte tőlem, hogy miért nem megyek be a szalonba.

— Kedves báró ur, mondám, én nem szeretem az ilyen társaságot...

— ?

— Ott benn csupa okos emberek vannak. Én ugy szeretem, ha a társaság egy kissé — vegyes; egy okos, egy buta — — egy okos, egy buta...

— Ha-ha-ha. Igaza van mondá. Osztozom az ön nézetében és — itt maradok.

Le voltam főzve. Ah egy frakkot egy jó gondolatért! ... Megvan!

— Uram, mondám mosolyogva, hát akkor inkább csak menjünk vissza...

Ünnepelni sem kedvünk, sem módunk!

Nincs kedvünk, mert sehogy se tudunk magunknak ünnepi hangulatot beszuggerálni. Akaratlanul is éreznünk kell, hogy ma-holnap összeroskadunk a direkt és indirekt adók súlya alatt és nem tudjuk feledni, hogy az állam, ez az ezerkarú polyp nem elégedve meg a pénz és vér áldozatunkkal, durván markolt bele leg-szentebb érzelmeinkbe is.

De nincs módunk se, mert az a bizottság, mely az ünnepély rendezését kezébe vette, abban nemcsak semmi részt nem akar adni az ország igazi zömének, a kormány félhivatalosa által »szennyos és piszkos markunak« nevezett népek, de abból a nemzetet ugyszólván ki-zárta.

E bizottság intenciója szerint ugyanis a kiállítás a millenniumi ünnepeknek nemcsak középpontja lesz, de ebből fog állani az egész ünnepély.

Már pedig ez az előre árendába csapott kiállítás nem lehet a nemzetnek, csak az ország lakói igen csekély perezentének ünnepe. Azok, a kiknek pénzük van, megnézik, a szóban forgó konzorcium majd zsebre vágja a hasznót, mi pedig a jubiláló haza adófizető polgárai, a nemzet zöme, megfizetjük a deficitet — s ez lesz a mi jubileumi részünk.

Ennek a jobb sorsra érdemes nemzetnek, mely a maga büneiért és Nyugat civilizációjáért »megbűnhötte már a múltat és jövődőt,« joga van hozzá, hogy egyezredéves fenállásának ünnepe minden fiának, minden polgárának igazán ünnepe legyen.

Épen azért úgy kellene rendeznünk a millenniumi ünnepeket, hogy azt emlékezetessé tegyük e haza minden alattvalójára nézve.

Ezt pedig az által érhetjük volna el, ha nem csak a székesfővárosban, hanem az ország különböző történelmi nevezetességű helyein — Munkács, Pusztaszer, Mohi, Mohács stb. — nagyobb-szerű, és minden megyeközpontban kisebb-szerű ünnepélyeket rendezünk.

Azután oda kell hatnunk, hogy egy napon, a millenniumi kiállítás megnyitása, vagy a király koronázása napján (június 8) az ország összes szegényeit az államháztartás, vagy a megyék

terhére megvendégeljük; hogy ezen a napon ne legyen köny és panasz, csak hálálkodás Istennek, hogy megengedte értünk drága hazánk egyezredéves fenállásának ünnepét.

Emlékezetessé tehetjük azonkívül a millenniumot a politikai foglyok, valamint azon szerencsétlenek számára a koronás király által adandó lehető legtágabb körű amnesztia által, akiről nyilvánvaló, hogy minden gonosz szándék nélkül jöttek összeütközésbe a törvény sujtó paragrafusával.

Nem keresünk mi a kákán is csomót, de tény, hogy e tekintetben kormányunkat már is vétkes mulasztás terheli.

A millenniumi évet azzal kellett volna kezdenünk, hogy mindjárt új év napján bizonyos számú fogoly előtt meg kellett volna nyitnunk börtöneik ajtaját.

Igazán, ha a magyar katolikus püspöki kar el nem rendelte volna Szilveszter éjjelén a harangozást, észre se vettük volna, hogy az új év, a melyre felviradtunk, egy ezredéves európai létünk ünnepi éve.

És a mi már valóban több a soknál, a magas kormány, — e tekintetben még mai napig sem tette meg a kezdeményező lépést.

Minden nagyobb nemzeti ünnepély amnesztiával szokott kapcsolatban járni; úgy látszik tehát hogy a mi jelenlegi kormányunk a mi millenniumunkat sokkal jelentéktelenebb ünnepnek tartja, hogy sem az amnesztia kieszközlése végett szükséges kezdeményező lépéseket megtenni helyén valónak találja.

Pedig azaz amnesztia, melyet az a fogoly kap, nem csak ránézve teszi emlékezetessé ezt a jubileumi évet, de családjára, unokájára és egész nemzetségére.

Az a fogoly, a kinek hátra levő büntetését most a millennium alkalmából elengedjük, örökre hálás lesz nemzete iránt, a mely ünnepe által alkalmul szolgált neki, hogy keserves bilincseit ledobhassa. Óva fogja inteni fiait és unokáit a kihágásoktól és a törvények megszegésétől.

Vagy tán a jövő diadal és ünnepeletetés mámorea máris annyira elkábitotta kormányköreink fejét, hogy ezekre a börtönben sorvadó szerencsétlenekre nincs ideje gondolni.

A haza ellenségei, a nemzetünket Bécsben eláruló és denunciáló memorandisták számára kieszközltek az amnesztiát, hogy így a nemzetiségeket, a melyek a kormánypárti voksokat szokták liferálni, kibékítsék; de azokkal a szerencsétlen rabokkal, kik pedig ép úgy szeretik hazájukat, mint ők, ha nem jobban, semmit se törődnek.

Ugy látszik, hogy a jelenlegi igazságügyminiszter ur elődjének nemcsak tétlenségét örökölte, de egyéb tulajdonait is. Szilágyi pedig sohasem csinált titkot abból, hogy ő senkivel sem szeret jót tenni. Ismert axiomája ez volt: »Mindenkivel szembe hidegnek, senkivel szembe szivesnek lenni!«

Csak hogy ha nekik nincsen érző szívök, ennek a nemzetnek van!

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Január 11.

Két előkelő modoru ur tegnap összeszólalokozott a képviselőházban, s olyan válogatott kifejezéseket használtak egymás ellen, melyek minden jobb társaságban egyszerűen lehetetlenek. A magyar országgyűlés képviselőháza azonban nem az a hely, ahol ez valami feltűnő dolog volna, — ma sem foglalkozott volna a tegnapi gorombáskodással a tisztelt ház, (bizony jó, hogy ezt a »tisztelt« szót a házsabályok törvénybe ígtatták!) — ha az elnök tegnap csupa szószakozottságból meg nem feledkezett volna a rendreutasításról.

Ma a gyűlés elején a tanácskozások méltó praeludiumaként a két ur felállott, s elmondotta, hogy milyen goromba volt tegnap — mire az elnök a sablonos leczkértetésben részesítette őket s aztán megkezdték a »tanácskozást.«

Egy borzasztó handa-banda, a melyben azonban egész véletlenül majdnem leszavazták a kormányt, — épen úgy, mint a mikor az ügyetlen vívó csupa véletlenségből megvágja a gyakorlott mestert. A rendelkezési alapot már majdnem veszély fenyegette, de a derék elnök mégis becsengetett a folyosóról s az étterem-

A gróf kivette szívartárczáját és egy valódi havannával megkínálva, a keblére ölelt és kedves barátjának nevezett.

— No, kedves barátom, ez sikerült! Ezt ügyesen csináltuk. De erről majd máskor bővebben, most sietek a Tattersall-ba.

S azzal magamra hagytott.

Siettem Brunóhoz s kértem, hogy magyarázza meg a dolgot.

— A dolog, barátom, szörnyen egyszerű. A szép Marguerita, egykor czirkuszlovarnó a grófnak imádottja volt, akinek, ha rajta tul akart volna szépszerével adni, évi ezerkétszáz forintot kellett volna fizetnie. Mig így?... Hát hiszen megszökött tőle...

— De hát az a gróf... Miféle gróf az?...

— Az barátom, felelte Brunó nyugodtan, egy fin de siecle gróf!

Hányan lehettek a honfoglaló magyarok?

Irtá: Brösztel Lajos.

Neves történetíróink közös és elfogadható tényeken alapuló állítása szerint most mult ezer éve annak, hogy az isteni Gondviselés a magyarokat »felhozta Kárpát szent bérézére,« hogy »általa nyerjen új hazát.« Árpád vezetése alatt átjövén a vereckei szoroson, Munkács tájain volt az első pihenő e haza földén, amely már nem volt ismeretlen a portyázni szerető magyarok előtt, hisz' éveken át szolgált az mintegy árterület tölcsapó erejüknek.

De hányan lehettek?

E kérdés teljes határozottsággal meg nem oldható, legfeljebb csak valószínűséget lehet kimutatni.

Kevesen nem voltak, mert különben a sok viszontagság és csatározás közben teljesen elveszték volna a népek tömkelegében.

Már midőn Baskiriából, hol baromtenyészítő pásztornéppé alakultak át, — mert előbb csak vadászattal, de főképp halászattal foglalkoztak, — a bessenyők folytonos támadásai miatt Lebedia felé vették útjukat, szép számmal birtak. Utközben azonban a bessenyők által megtámadtatván, a magyar vándor csapat két részre szakadt. A nagyobb rész nyugotnak tartott, míg a kisebb rész délre, Perzsia felé húzódott és némelyek véleménye szerint a Kum a folyónál telepedett le.¹

A Lebediába érkezett magyarok számát Danilevszky N. J. orosz tudós² s utánna Pauler Gy.³ is százezerre teszik, ami nomád népnél mindenestre igen tekintélyes szám.

Lebediából ismét a bessenyők támadásai miatt kénytelenek voltak átköltözni Etelközbe. Itt szervezkedtek rendezett néppé, s itt választották meg Árpádot fejedelmükké.

Az alatt a 60—70 év alatt, melyet Lebediában és később Etelközben eltöltöttek, a magyar nemzet hatalmas néppé nőtte ki magát, melynek szövetséges védelmét keresték a szomszédok.

¹ Századok 1884. 531. l.

² Századok 1884. 450. l.

³ Magy. nemz. tört. I. 482. l.

A magyarok számának megállapításánál az egyedüli biztos kiindulási pont a híres arab írónak Ibn Rosteh-nek tudósítása. Ő, ki 913 körül irt, tehát kortársa volt az akkori magyaroknak, munkájában azt írja a magyarokról, hogy fejedelmük husz ezer lovas élén megy hadjáratra.¹

Ha ennyi volt a harc-osok száma, ebből lehet következtetni a népesség számára is.

Van még egy másik adat is, a krónikák adata, amely azonban nem valószínű.

Krónikáink szerint a honfoglaló sereg 210—216 ezer fegyveresből állott. Ezek u. i. a magyarok hét törzsét hét egyenlő hadtestnek veszik. Mindenik hadtestre 30 ezer fegyverest számítanak a tizedeseken és tiszteken kívül, így aztán a harc-os legénység száma 210 ezer lovasból állott volna.

A honfoglaló hét sereg azonban — mint Salamon F. igen helyesen állítja² — nem egy a hét törzsszel, melyhez a kabarok törzse csatlakozott nyolczadiknak, mert a hadi felosztás más volt egészen mint a törzsek szerinti felosztás. A törzsek csak az emberanyagot szolgáltatták. A hadi felosztás egyenlő részeket alkotott, a törzsek nagysága természetesen különböző volt.

A krónikák állítását nem fogadhatjuk el, mert a beköltözött magyarok, kik a portyázó hadjáratokon kívül, közvetlen a bejövétel előtt, két olyan hatalmas érvágáson estek keresztül,

¹ Századok 1871. 466. l.

² Századok 1876. 732. l.

ből annyi mamelukot, hogy 19 szótöbbséggel mégis megszavazták Bánffy-nak a 200000 forintot.

A negyvennyolczas honvédek ügyében természetesen Kossuth Ferencz szólalt fel legelőször, s aztán megkezdődött a kérvények tárgyalása. Csak a 25-ik paragrafus elleni feliratok keltettek egy kis vihart, — de az ellenzék felbuzdulása nem sok zavart okozott a jól nevelt szabadelvű párt-nak.

*

Ülés kezdete 10 órakor.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Hévízy János, Molnár Antal, Perczel Béni.

A kormány részéről jelen vannak: Bánffy Dezső báró, Perczel Dezső, Fejérváry Géza báró, Erdélyi Sándor, Daniél Ernő Lukács László.

A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után

Elnök bemutatja Bornemisza Lajos levelét, mely szerint a földművelésügyi bizottságban viselt tagsági állásáról lemond.

Felolvastatik az interpellációs könyv.

Interpellációt jelentett be Bernáth Béla egy új szőlőbetegség tárgyában; Várady Károly a gyermekadó s Sima Ferencz a stomfai választásnál előfordult visszaélések tárgyában.

Goromba stílus.

Elnök: Utólag értesültem s a gyorsírói jegyzetből magam is meggyőződtem arról, hogy Sima Ferencz képviselő ur tegnapi beszéde alkalmával rövid, de oly természetű párbeszéd fejlődött ki közte s Tisza István képviselő ur között, mely a parlament méltóságával nem egyeztethető össze.

A gyorsírói jegyzetek szerint ugyanis Tisza István, Sima képviselő egy állítására azt kiáltotta közbe: Ez nem igaz! Hazugság! Mire Sima Ferencz ugyancsak a gyorsírói feljegyzések szerint a következőket mondta: az hazudik, aki azt mondja, hogy nem igaz. (Nagy zaj. Ellentmondások.) Mivel ugy hallom, mintha Sima Ferencz képviselő a neki imputált kifejezést nem használta volna. Egyenesen hozzá intézem tehát a kérdést, hogy használta-e azt a kifejezést? (Mozgás a jobboldalon.)

Sima Ferencz: T. Ház! Kijelentem, hogy amidőn hallottam Tisza István sértő megjegyzését, az említett kifejezést igenis mondtam.

Elnök: Nagyon sajnálom, hogy ily rendkívüli uton kellett e dolgot tisztába hoznom, de sokszor a tárgyalások alatt olyan nagy a zaj, hogy nem minden szó jut el az elnöki emelvényig.

Én tehát most Tisza Istvánt imparlamentáris kifejezéseért, ugyszintén Sima Ferenczet imparlamentáris kifejezéseért rendutasítom. S egyben kérem a t. képviselőket, hogy tartózkodjanak oly kifejezésektől, melyek sértik a parlament méltóságát.

Tisza István erős felindulásában mondott imparlamentáris kifejezéseért a háztól ünnepélyesen bocsánatot kér.

Sima Ferencz felhevülésében mondott szavaiért szintén a ház bocsánatát kéri.

Következik a napirend: *A kisebb tárczák költségvetésének folytatolagos tárgyalása.*

A rendelkezési alap tételénél.

Várady Károly szólal föl. A tételt nemcsak elvi okokból, de azért sem szavazhatja meg, mert a rendelkezési alapot nem eredeti céljaira használják föl, hanem a sajtó korrumpálására. Ez a fizetett sajtó zeng azután dicsőáriákat a kormánynak s harezol minden eszközzel az ellenzék ellen.

Megemlékezik a választási lajstromok összeállításánál előfordult visszaélésekről, a miniszterelnök tegnapi beszédére azt mondja, hogy az általa felsorolt adatok épen ellene bizonyítanak.

A maga részéről szintén követeli, hogy a kormány terjeszsen be a Háznak kimutatást a kezelése alatt levő alapokról s azok jövedelmeiről.

A tételt nem fogadja el.

Horánszky Nándor röviden azon kijelentésre szorítkozik pártja nevében, hogy a tételt *bizalmatlansági okokból nem szavazza meg.* (Helyeslés a baloldalon.)

Fizetett közvélemény.

Ugron Gábor is úgy találja, hogy a rendelkezési alapot nem igazi céljaira fordítják. Elvárta volna, hogy mielőtt a vitát bezárják, miniszterek is nyilatkozzanak az ellenzéki beszédekre, hogy azokra reflektálni is lehessen.

Önértzetes férfi, ha oly támadásoknak van kitéve, mint ez oldalról történtek, még akkor sem habozna felvilágosítást adni a rendelkezési alap hova fordításáról, ha az törvény szerint nem is kötelessége. (Helyeslés a baloldalon.)

Pedig tudnunk kell, hogy nem-e azon alaptól tartatnak fel azon kopók, melyek vidéki hírlapok alakjában csaholnak minden ellen, a mi ellenzéki. (Élénk tetszés a baloldalon.)

Tudnunk kellene, hogy vajjon nem ebből a pénzből tartja-e fön azt a hírlapi gárdát, mely a kormány dicsőségét van hivatva zengeni.

Fejtegeti a rendelkezési alap valódi céljait; de mivel azt tartja, hogy erre a kormány semmi súlyt sem fektet, csupán csak a saját

hatalmi érdekeit tartja szem előtt, a tételt nem szavazza meg. (Zajos éljenzés a baloldalon.)

Pulszky Ágost azt hiszi, hogy Ugron Gábor fejtegetéseire nem a kellő tételt használta fel, mert a konzuláris kiadásokra szolgáló tételt a ház már megszavazta.

A rendelkezési alap megszavazása bizalmi kérdés s azért ő természetesen találja, hogy az ellenzék azt nem szavazza meg.

Védelmébe veszi a külügyminisztert Ugron támadása ellen s azt mondja, hogy a külügyminiszter sohasem gördített akadályt az ellen, hogy a magyarok a diplomáciára menjenek. A tételt elfogadja.

Az osztrák-magyar diplomaták.

Ugron Gábor kijelenti, hogy ő a külügyminiszterrel szemben mindig a legszigorubb kritikát gyakorolta s nem kereste kedvét akkor sem, amidőn a delegációnak tagja volt. Egyébként azt ő nem ambicionálja magának, hogy kiméltlen legyen, de az nem zárja ki azt, hogy a körmére ne koppintson azoknak, akik azt megérdemlik.

Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter tiltakozik azon vád ellen, mintha a keleti akadémián a közjogot hibásan tanítanák.

Ugron Gábor személyes kérdésben szólal föl. Nagyon örül, ha a közjogot jól tanítják, de mihaszna, ha diplomatáink mégis rosszul tudják. (Élénk tetszés a baloldalon.)

Szederkényi Nándor röviden a tétel ellen szól, kijelentve, hogy azt nem fogadja el.

Elnök: a vitát berekeszti.

Következik a szavazás.

A ház felállással történt szavazás után a tételt 19 szótöbbséggel megszavazta.

Honvédek segélyezése.

A honvédek nyugdíjának tételénél

Kossuth Ferencz szólal föl. A honvédek segélyezés ügyét nem politikai kérdésnek tekinti. Hazafiúi kötelesség azok segélyezése, akik a hazáért, a haza függetlenségéért harcoltak és véreztek.

Felhívja a miniszterelnök figyelmét arra, hogy sokan a honvédek közül nem képesek okmányokkal igazolni azt, hogy honvédek voltak, s így a segélyezéstől elesnek. A honvédség igazolásánál a lehető legnagyobb óvatossággal kell eljárni s felette vigyázni arra, hogy nehozz csak egy is elesék közülök a segélyezéstől.

A honvédek segélyezés ügyét a kormányelnök meleg figyelmébe ajánlja, ugyszintén a honvédek özvegyeinek és árváinak segélyezését is. (Helyeslés a baloldalon.)

Bánffy Dezső báró miniszterelnök: A honvéd segélyezésnél az a főkérdés, hogy van-e az il-

mint a bolgár háboru és a bessenyő-bolgár támadás, annyian, amennyi szám a 216 ezer harczosnak megfelel, semmi esetre sem voltak.

A lovasság e nagy száma után valószínű, mert a magyarok a honfoglalás után 50 évvel egyik legnagyobb hadjáratukra, mely az augsburgi nagy vereséggel végződött, a krónikák nagytársa szerint is csak száz ezer lovassal indultak.¹ Ez alatt az ötven év alatt pedig, a folytonos portyázás mellett is, kiheverhették jórészt az etelközi megszárlást.

Ibn Rosteh szerint az etelközi tartózkodás alatt a fejedelem husz ezer lovas élén szállt táborba.

Ha e számot nem az egész népre, hanem külön minden törzsre vonatkoztatjuk, — amint-hogy vannak történetirők, kik tényleg így is értelmezik azon állítást,² — akkor a magyar sereg Etelközben 16 ezer lovasból állott, melyet a csatlósokkal együtt 200 ezerre lehet kiegészíteni. Így a magyarok összes létszáma lehetett Etelközben egy millió, ha a népesség 1/5-ét vesszük harczosoknak.

Itt tartózkodásuk idejére azonban egy nagy háboru és egy véres vereség esik, mely számukat nagyon lecsökkentette.

895-ben Arpád szövetségre lépett Leo bizanti császárral és a bolgárok ellen ment, s három csatában meg is verte őket. Ez volt a magyaroknak, mint már önállóan szervezett

nemzetnek, első megjelenése az akkori világ harczterein — Daczára, hogy e hadjárat diadalal végződött, mégis sok harczos vesztett oda.

De még csak ezután jött a nagy csapás reájuk! —

A bolgárok boszúból szövetkeztek a magyarok örökös üldözőivel a bessenyőkkel, s még 895-ben, akkor, mikor a magyar had java része távol volt hazájától újabb portyázó hadjáraton Pannóniában,³ egyidőben törtek az otthon maradt magyarokra és irtalom nélkül dultak, öldökölték közöttük. —

Biborban született Konstantin azt írja e vereségről, hogy »ez a magyarok családait teljesen megsemmisítette.«

Ez azonban szószerint nem vehető, mert a tüzhelyek és családok védelmére bizonyára maradtak otthon kellő számú fegyveresek, kik oly hősi bátorsággal védhették magukat, hogy a bolgárok csak isteni segítségrek tulajdonították a diadalt.⁴

Amíg a fegyveresek harcoltak a betörők ellen, azalatt az öregek, nők és gyermekek jórészenek sikerült elmenekülni a meglehetősen nagy területű etelközi hazában, amit bizonyít az is, hogy a magyarok családostól jöttek be új hazájukba.

Ha feltesszük, hogy ezen bessenyő-bolgár vérengzés a honmaradottaknak több, mint felét elpusztította, mégis megmaradtak körül-

belül 300 ezer aggastyán, nő és gyermek, tehát a honfoglaló magyarok száma lehetett félmillió.

Valószínűbb azonban, hogy Ibn Rosteh által említett 20 ezer lovas nem minden egyes törzsre külön, hanem az egész nemzetre kell vonatkoztatnunk. Akkor is a fegyverfogható férfiak számát a csatlósokkal együtt körülbelül 50 ezerre vehetjük, mert oly sok ellenségtől körülvéve s minden évben megtartva a sokszor messzeföldre terjedő, portyázó hadjáratot nagyon is szükséges volt, hogy a férfiak jórésze otthon maradjon a családi tüzhelyek és nagyszámu nyájaiak őrzetére.

Ez esetben a magyarok összes száma, a rabszolgákat sem véve ki, etelközi tartózkodásuk alatt félmillióra rughatott.

Ha most a bolgár hadjárat és a bessenyő-bolgár vérengzés okozta létszámapadásra a népesség felénél többet leszámítunk, akkor a magyarok számát a honfoglalás megkezdésekor körülbelül *negyed millióra* tehetjük.

Es ez a szám teljesen elég volt arra, hogy a magyar az akkor igen gyér lakossággal bíró országnak rövid pár év alatt urává legyen. Sok embert pótolta u. i. az összetartás és a hadi képzettség erkölcsi ereje.

E maroknyi nép megalapítván így Magyarországot, az isteni Gondviselés megengedte, hogy azt, mint a népszabadság és a keresztény műveltség védbástyáját, dicső hivatása számára állandóan meg is tartsa. —

¹ Századok 1877, 497. l.

² Századok 1877, 497. l.

³ Marczali. Magy. nemz. tört. 113. l. l.

⁴ Marczali u. o. 28. l.

letőnek nyugdíjosultsága vagy nincs. A megállapítás igen nehéz, de szükséges, mert különben sokan visszaélnének a honvédek jogával. Ha van valakinek jogosultsága, úgy mindenestre segélyezve lesz, hisz a kormány a multban is jelét adta már annak, hogy a volt honvédek sorsát szíven viseli s jelét adta annak legközelebb is, amidőn a költségvetésileg megállapított 400.000 frt segélyösszeget 76.000 frttal tullepte, csak hogy a jogos igényeket kielégithesse.

Szól ezután a honvéd-egyletről s annak teendőiről. Nem tartaná helyesnek, ha a honvédegyületet feloszláták, mert annak az együletnek is megvan a maga feladata: pillanatnyi segélyben részesíteni a segélre szoruló honvédeket, azoknak özvegyeit és árváit.

Kéri a házat, hogy bízzék meg a kormány jóindulatában s a honvédegyület rendezése terén ne kösse meg a kezét. Viszont ő igéri, hogy a kormány a honvédegyület ügyében minden tőle telhetőt el fog követni, csak hogy a jogos igények kielégíthessék. Positiv ígéreteket azonban most nem tehet.

Péchy Tamás beszédében azt javasolta hogy a volt 48-as honvédeket, kik még kereset-képesek, *mentsék föl a kereseti adó fizetése alól.* (Helyeslés a baloldalon.)

A ház a tételt elfogadta.

Elnök a vita folytatását a tegnapi határozat értelmében a hétfői ülésre halasztja.

Az ülést 5 perczre felfüggeszti.

Szünet után.

A kérvények.

A ház folytatta a *kérvények 21-ik sorjegyének tárgyalását.*

Negyvenöt vármegye kérvénye tárgyalásánál, melyben az 1889: VI. teikk 25. §-ának megváltoztatását kérik, a kérvényi bizottság azt indítványozza, hogy a kérvények tétessenek le a ház irattárába.

A bizottság álláspontját **Szász Károly** előadó tolmácsolta.

Nánassy Ödön melegen pártolja a törvényhatóság kérvényeit. Hogy a törvény eredeti me-revségében tovább nem tartható, azt elismeri a hadügyminiszter 1895. évi május havában kibocsátott rendeletével, mely szabadságotlatni rendeli azon önkénteseket a második év leszolgálása előtt, kik jó magaviseletet tanusítottak, ha nem is tették le a tisztí vizsgálatot. Reámutat azon anomaliákra, melyek a törvény ez intézkedése mellett a művelt magyar ifjúsággal szemben előfordulnak, hiszen sorsa egészen a századparancsnok kezében van letéve, kiknek néha elég egy ellenszenves arcz arra, hogy hatalmukat éreztessék. A katonaletről neki is megvannak a maga tapasztalatai s mondhatja, hogy önkéntessége nem a legkelle-mesebb emlékeket keltik fel benne.

A közös hadseregnél divó szellemet mi sem jellemzi jobban, hogy a tisztéknél a magyar-szót még szolgálaton kívül sem türik meg. Ha a figyelmeztetés nem használ, akkor segítenek a dolgon másképen, mint pld. legutóbb egyik teljesen magyar ezrednél segítettek a dolgon, áthelyezve az egész ezredet Galiciába.

TÁJÉKOZTATÓ.

- Január 12. Iparos bál a »Fekete Sasban«.
- > 19. A függetlenségi és 48-as népkör közgyűlése d. e. 11 órakor.
 - > 19. A függetlenségi és 48-as népkör bálja a Zöldfában.
 - > 25. A tisztikar tánczestélye a Fekete Sasban.
 - > 26. Az ügyvédi kamara közgyűlése d. e. 10 órakor.
 - > 28. Román ifjúság hangversenye és bálja a Zöldfában.
- Február 2. A várád-velencei reformátusok bálja a Zöldfában.
- > 6. Gyárosok és nagykereskedők bálja a Csarnok nagytermében.
 - > 15. A tisztikar tánczestélye a Fekete Sasban.
 - > 16. A szépirodai egyesület közgyűlése d. e. 11 órakor a városban.
 - > 16. Az önkéntes tüzoltó egyet álarozos bálja a Fekete Sasban.

UJDONSÁGOK.

* **A románok ujéve.** Román polgártársaink holnap, hétfőn ünneplik ujesztendő napját A gör. katolikus és gör. keleti templomokban

ünnepléses istentiszteleteket tartanak, szent beszédekkel. A gör. kath. székesegyházban reggel 9 órakor lesz az ujévi istentisztelet.

* **Osztály ülés a kamarában.** A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara kereskedelmi osztálya folyó évi január hó 13-án (hétfőn) d. u. 3 órakor a kamara helyiségében osztály-ülést tart. Az ülés tárgyai: I. A magánbiztosítási vállalatokról szóló törvényjavaslat tervezet. II. A szövetkezetekről szóló törvényjavaslat tervezet. III. Nagyvárad t. h. j. f. városnak a fatelepek engedélyezése tárgyában alkotott szabályrendelete. IV. Az állami magvizsgáló állomások szaporítása. V. Az 1895. évi XVIII. t.-cz. 2. §-nak megváltoztatását kérő társ kamarai tirat.

* **Megfagyott örült.** Aradról jelentik, hogy Serbán Miklós acsuvai gazda, aki már évek óta csöndes örült, feleségétől egy örízetlen pillanatban tegnap délután megszökött. Az országúton kóborolt sokáig, de nem jutottak a nyomára, pedig egész családja kereste. Ma reggel az országúton egy csendőr megfagyva találta meg. Három árvája siratja.

* **Gyermek-bál.** Egy levelet kapott ma a szerkesztőség, melynek borítékján rövidnadrágos gyermek rakja a tánczot egy még kurtább szoknyájú leánykával és az van rá írva: »Gyermek-bál,« a csinos meghívón pedig a következő szöveg: A nagyváradi különböző tanintézetek növendékei mint táncztanuló ifjúság, a tánczitanítási idény ünnepélyes bezárása alkalmával Neufeld Béla tánczitanító vezetése alatt, vasárnap, 1896. évi január hó 12-én délután, a „Zöldfa“ szálloda nagytermében *bemutató tánczestélyt* rendez, a melyre teljes czimet és családját tisztelettel meghívja a *táncztanuló ifjúság*, mint rendezőség. Belépti-díj személyenkint 1 korona. Kezdeté délután 4 órakor, vége 10 órakor. Kétségen kívül helyes kis multság lesz ez a gyermek-bál, melynek elnevezése valószínűleg bántja egy kicsit a rendező *ifjúság* büszkeségét.

* **Veszedelemes hideg-fürdő.** Megirigyelte néhány iskolás fiu tegnap délután a Városliget jégpályáján korcsolyázó közönség multságát s a szabad körös jegére mentek csuszkálni. A vezetőjük, hogy »jó példával« legyen társainak egész a vizszélég bement, a hol a vököny jégkéreg leszakadt alatta. Szerencsére a víz nem volt mély, de azért ha a közelben dolgozó jégvágó emberek ki nem huzzák, odavész a mérész csemete. Egyik közelfekvő házban mellengették fel a nyakig ázott fiucsakát. Valószínűleg hosszabb betegséggel fizeti meg a multságot.

* **Eljegyzés.** Róth Ármin eljegyezte Mann Vilmos erdőhegyi kereskedő unokahugát, Goldmann Gizella kisasszonyt.

* **Meglopta a vizsgálóbíró.** Valami vakmerő csirkefogó tegnap belopódzott E m b e r Géza vizsgálóbíró lakásába s az ebédlőből el-emelt egy értékes 8 szegletű aranyozott ezüst kannát. A jómadarat keresi a rendőrség.

* **Az új leányiskola építése.** A központi elemi és felső leányiskola tervezetét már elkészítette a városi mérnöki hivatal s közelebb betervezti tárgyalás végett a tanácsshoz. Az egy emeletes díszes épület a városháza mellett levő püspökségi magtár helyére épül. Az épület közepén nagy dísztermet, az udvarban pedig tágas tornatermet tervezett a főmérnök. Az építési költségek 139 ezer frtban vannak előirányozva.

* **A Sporttér kivilágítása.** A sporttér felügyelő bizottsága értesíti lapunkat hogy a korcsolya pályán ma, Vasárnapra jó jégén kívül egész délután katonai zene fogja gyönyörködtetni a korcsolyázás lelkes híveit, azo felül tekintettel a közóhajra, hogy a rövid téli délután élvezetét meghosszabítsa a bizottság gondoskodott a sport tér esti kivilágításáról. Ölnyi magas szerkezetű flambók fogják a korcsolya teret világitással elárasztani. A Városligetben is kitünő jég áll a korcsolyázók használatára.

* **A pápa a katolikus hírlapirodalomról.** A Verone Fedele című ujság érdekes sorokat közöl abból az alkalomból, hogy a pápa kihallgatáson fogadta P. Zochi Jézustársasági atyát, a híres predikátort. A szentatyá egyebek közt a következő szavakat intézte hozzá: Irjon ön cikkelyeket, mert azoknak egyenlő hatásuk van predikációkkal. A hova nem hat el a beszéd, oda eljut az ujság, a melyet olyanok is olvasnak, a kik predikációt nem szoktak hallgatni. A szentatyá eme szavaitól indítatva a L'Unione című bolognai katolikus ujság föl hívja a katolikusokat, hogy a katolikus irányulapokat terjeszszék mindenütt: családokban, kávéházakban, vendéglőkben s a kasszárnyákban ép úgy, mint a boltokban s szegényházakban. Gyűjtsenek előfizetőket a katolikus sajtó támogatására, mert ez a szentatyá egyenes óhajta. A pápa e nyilatkozatának szelleme nagyon emlékeztet Dupanlopra, aki egyszer azt mondotta, hogy szent Pál ha ma élne, — ujságíró lenne.

* **Munkás szálló-és közvetítő iroda.** Az iparosoknak azon óhaja, hogy az ipartestület önálló segéd, munkás szálló és közvetítő intézményvel rendelkezzen, hosszú vájudás után végre megvalósult. Az ipartestület menházában elhelyezett munkás szálló és közvetítő iroda má-tól kezdve életbe lép, és az összes iparosok rendelkezésére áll. Az elbocsájtott segéd munkások tehát nem lesznek ezután kénytelenek korcsmákban tartózkodni még ismét munkához jutnak s a mesterek is könnyebben szerezhetik be szükségleteiket az irodából.

* **A városok és az önálló vámterület.** Győr szab. kir. város indítatva azon közel 30 évi tapasztalat által, hogy Magyarország közgazdasági érdekei a fennálló vám és kereskedelmi szövetség keretében kellően biztosítva nincsenek, feliratot intézett az országgyűlés mindkét házához és a m. kir. kormányhoz, hogy a magyar korona országai és ő Felsege többi országai között fennálló vám- és kereskedelmi szerződés megújítása iránt folyamatban levő tárgyalások során törvényes hatáskörében hasson oda, hogy Magyarország közgazdasági érdekei és jogos hiteligenyei a kö-tendő szövetség keretében minden irányban és kellően érvényesíthessék; ha pedig ez a ki-egyezés keretében elérhető nem lenne, ugy az ország közgazdasági érdekeinek megóvása cél-jából az önálló vámterület és önálló nemzeti jegybank létesítése iránt a szükséges lépéseket tegye meg. Ezen feliratot Győr város közön-sége az összes hazai törvényhatóságoknak meg-küldte pártolás és hasonló szellemű felirattal leendő, támogatás végett; Nagyvárad városához tegnap érkezett meg a kérdéses megkeresés.

* **Furfangos csalóbanda.** A gyulai leánykivázasító egyesületet — mint lapunknak írják — egy csalóbanda nagy összeg erejéig károsította meg. A szélhámusok nem is létező leányokat irattak be az egyesületbe s azután hamis anyakönyvi kivonatokkal felvették a kivázasításukra járó illetéket. A megrövidített egyesület alig néhány hónap előtt alakult s most létalapja jelentékenyen megingott. A csalóbanda feje Déhány József gyulai szabómester.

* **A szeszgyárosok panasza.** Nagyvárad városa a közvetett adókkal igen megnehezítette a szeszkereskedelmet. A helybeli szeszgyárosok deputációban voltak a polgármesternél s panaszkodtak, hogy az új adók érzékenyen sújtják őket, mert csaknem a helyi piacra szorítják a fogyasztást. És pedig azon okból, mert az új városi fogyasztási adó miatt a vidék nem fogja Nagyváradon beszerezni szükségletét. Igaz ugyan, hogy a kivitt szesz után nem kell fizetni az új fogyasztási adókat, de a kivitel igazolása sok bajjal, formassággal jár. A vidék távolabbról, mégis olcsóbban és kevesebb fáradsággal szerezheti be szesz-szükségletét. A miniszterileg jóváhagyott szabályrendeleten pedig 3 év előtt nem lehet változtatni.

* **A köztemetők rendezése.** A mérnöki hivatalnak a köztemetők ügyében az illető lelkészekkel folytatott tárgyalása annyira előre haladt,

hogy ide vonatkozó javaslatát rövid idő alatt be-
terjeszti a tanácshoz, ennek kapcsán a központi
temetőre készített tervezetét is be fogja nyuj-
tani a mérnöki hivatal.

* **A Sz.-László-fürdő új bérlője.** A Sz.-
László- (Püspök-) fürdő kezelését a püspökségi
uradalom házilag teljesítette s csak a fürdő
vendéglője volt bérbé adva. A püspökségi ura-
dalom előnyösebbnek látta, ha az egész fürdőt
bérbé adja. Tegnap irták alá erre nézve a
szerződést **Czeglédy** Sándorral, a »Zöldfa«
szálloda előnyösen ismert bérlőjével. Czeglédy
Sándor 15 évre vette ki az egész fürdőt, a ven-
déglővel és a fürdőhöz tartozó földekkel együtt.
Ismerte Czeglédy Sándor buzgalmát, szakérte-
lét, melylyel a közönség pártolását eddig is
kiérdemelte, biztosítottak hisszük a bérlet
által a Püspök-fürdő felvirágzását.

* **Elveszett ékszer.** Egy előkelő urnő Apá-
cza-utcától a Fő-és Szaniszló-utcákön át
elvezetett egy fonot antik karpereczet, melyben
3 türkisz kő van. A becsületes megtaláló illő
jutalomban részesül, ha a rendőrségnél átszol-
gáltatja.

* **Uj állatorvosi székhely.** A belügymi-
niszter a földmívelésügyi miniszterrel egyetér-
tőleg megengedte, hogy a **komádi** törvényha-
tósági állatorvos székhelyét, illetőleg lakását
Ermihályfalvára tegye át.

**Lapunk egyes számai a következő üz-
letekben kaphatók:**

Kiss Dávid kereskedése Fő-utca,
Sonnenwirth-Iéle bazárban Fő-utca,
Kádár és Kiss cégnél Kishid-fő,
Kutasi D. papirkereskedésében Uri-utca,
Pauker Dániel papirkereskedésében Kis-piacz,
Reich Sándor vegyeskereskedésében Szent-Já-
nos-utca,
Mezey János fűszerkereskedésében Körös-utca.
Reich Antal kereskedése Nagy-Fürdő-utca.
Frankl Mari tőzsde és hírlapelárusító Kereske-
delmi csarnok palota Nagypiacz.
M. kir. dohány- és szivar-áruda Zöldfa-utca.
Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadtnak.

Riadalom a Széna-utcán.

— Saját tudósítónktól. —

1896. január 11.

Sok mindenről nevezetes Nagyváradnak az a
hosszu utcája: a Kolozsvári-utca, de legjobban
nevezetes arról, hogy ott laknak városunk szép
emanczipált leányai, a kik közül egy nem fog meg
haragudni, ha így inkognitó elmondom azt a köny-
nyen végzetessé válható balesetet, melynek ő ma
delután áldozata (?) lett.

Félek ugyan egy kicsit, hogy valamelyik »ér-
dekelt« csak úgy véletlenül beveri a fejemet a
pletykázásért és ezért előre is apellálok az ese-
mény hősenek düh-csillapító közbenjárására.

Ugy történt kérem, hogy a nevezett utca egy
földszintes háza előtt pompás egyfogatu szán állt
meg délután 3 óratájban. A szánon két fiatal em-
ber ült. Annyit láttam, hogy az egyik leszállott
és bement a házba, a másik pedig ez alatt a szem-
ben levő ülésen helyezkedett el.

Mikor már egypár házat elhaladtam vidám ka-
czagást hallok a hátam megett s csakhamar elfut
mellettem az előbbi szán, csak hogy most már egy-
gyel több vendéggel.

A hátulsó ülésen egy hangosan kaczagó leány
lökdöste könyökével a mellette ülő gavallért.

Egy pillanatig mosolyogtam a jeleneten és azu-
tán riporteri egykedvűséggel haladtam tovább.

A mint azonban befordultam a Széna-utczá-
ba, egyszerre valami biztató melegség lepelt meg:
az utca másik sarkán esődületet látok.

Azzal a gyorsasággal, a melyet rendőri repor-
terünktől tanultam, teremtem a hely színén, hol
már ekkor a végét járhatta a scéna.

De azért még nekem is jutott belőle. Az én
három sétaszőnyömet látom viszont; de milyen ál-
lapotban...?

A leány villogó szemekkel méri végig azt, a
kit előbb kedélyesen bökdösött könyökével, ajka vo-
naglik, csak hogy nem sir, kezében tartja összetört
uj kalapját.

A szemből ülő fiatal ember pedig elszakadt
nadrágját próbálja összeillesztgetni. Mind a három
csupa hó.

A beszélgetésből azt vettem ki, hogy X. ur
megakart szánakoztatni az ideálját, azért a sok nyá-
jas mosolyért, a mit oly bőségesen pazarolták rá.

Hogy a dolog egészen rendben menjen, magá-
val vitte Y barátját is.

Rendben is ment a dolog egész a Széna-utca
sarkáig, a hol valami ostoba gödörbe olyan szeren-
csétlenül fordult a szán, hogy felborult és mind a
hármán kifordultak belőle.

Egyéb baj nem történt, csak az, hogy X ur
ráesett a kisasszony positiót tévesztett vadonat uj
kalapjára.

Vártam, hogy mi lesz ennek a dolognak a
szenzáció folytatása.

S mit gondolnak mi lett?

A szegény konflikt elzavarták és a kisasszony
keves duzzogás után gavallérja karján ment egy
másik szánig, mosolyogva kiállította, hogy haza, és
bizalmasan megkérdezte X urtól náluk marad-e va-
csorán.

Csak Y ur mosolygott fanyarul és a szánon is
mindig elszakadt nadrágját illesztgette össze. —s.

Bajraktár Mihájru.

— A takarékos magyar. —

Bajraktár törökül van és ki az ördög tudná
most ezen a nagy magyaros országon megmondani,
hogy mit tesz ez törökül. Annyi azonban ezzel el-
lenkezőleg valóságos és bizonyos tény, hogy Baj-
raktár névvel nevezett emberek vannak még ma is,
hétsház teljes esztendővel a török uraság után, a
midőn a pasák, bégek, efendüök és egyéb csau-
szok mázskáltak itt Váradon. És úgy, ahogy Karák
maradtak, maradtak mások is, Defterek, Törökök
stbiek.

Aki azonban azt hinné, hogyennélfogva esupa-
dán csupa török ez a Bajraktár Miháj, rettentő
csalódna a maga föltevésében, mert nem török ez,
hanem valóságos igaz magyar.

Ezen állapotából kifolyólag megy be Bajraktár
Miháj a tekintetes kihágási bíróság elé és azt
mondja ott:

— No.

Oszt avval nyújtja be a pöcsétöt.

Azt mondja a bíró:

— Mit akar kend?

— Sömmit — felel Bajraktár Miháj, pislogva
a mandula-szemekkel.

— Hát miért van itt kend? — adja föl újra
a szót a tekintetes bíró.

Bajraktár Miháj néz egy darabig, azután előbb
helyezi a jobbik lábát, a fejét lecsüggeszti s gon-
dolkodóba van. Majd egyszer csak azt mondja:

— No mán — —

De nem szól tovább, hanem csak gondolkodó-
ban van uj fönt, a fejét leejti, a mellénye gombjait
pedig bizonyos fiatalos negéddel piszkálja.

Most kevéske csend illetve folytonosság hiány
áll be. A bíró írja a maga nagy leveleit a kék
papírra, Bajraktár Miháj meg a maga apró, görény-
nek való szemével nézi ezt a munkát.

— Nini — szól egyszer.

— Mi az? — kérdezi amaz.

— Nini — ismétli Miháj — hiszen a maga
toktolla gyugóbul van.

Amint hogy igaz is. Valóságos parafából való
a tok.

— Könnyebb evvel irni — magyarázza a
kapitány.

— Dejszen — felel Bajraktár — azér itélkö-
szik maga ojan könnyen a szögényön... *

Eközben fölszakítja a mellényét Miháj, bele-
nyul a gebel zsebébe s elővonja a tárczát.

— Mondja no, hogy mit fizetök — szól nyu-
godtan, a jobb lábát hátra vonva s a bal lábát
helyezve az előtérbe.

A bíró hallgat egy darabig és avval csak szánt
a papíron a gyugótoktollal.

Bajraktár Miháj újra vár.

Vár jócskán, vár egy tisztos darabot, de
akkor aztán kifogy a türelméről és folkiált:

— Kő vagy nem kő?

Azt kérdi erre a bíró:

— Mi?

Igy adja rá a feleletet a Bajraktár Miháj.

— A pénz.

A bíró ir megint egy pár sort a kék levélre,
azzal szót emel:

— Micsoda pénz?

Azt mondja most már erre egész végleges ko-
molsággal a Bajraktár Miháj:

— Tuggya a ménkü... *

Nohát, tisztelet együttérző atyámfiai, ilyen ki-
szavallást csak nem türhet el nap-nap után élő
ember. Ilyképp történik, hogy a tekintetes bíróság-
ban föltámad a harag és lengyel állásu bajuszát
sallangos magyarra fenvén, mondja méregeggel és
folkiáltva:

— Mit akar kend avval a pénzzel?

Bajraktár Miháj most meg van bántódva. Két
kezeivel a mellénye két szárnyába akaszkozva hát-
ralép és ekképp mond:

— Hát mér? *

A bíróság pedig írja a kék levélen apa-
pirost.

Sok bötüt rajzol — véli Bajraktár Miháj. —
Nem tom, kire szól, de annak se lössz jó vége...

Ezzel újból csönd van.

Rendőrlegények jönnek-mennek, belép a maga
sarkantuival a postázó is, a kire azt mondja
Miháj.

— Nini, a komát is behozta a ménkü.

Kofák jönnek panaszszal. Beszélnek, beszél-
nek arról, hogy Kis Istókné lánya már miért adja
a paprikát az áránál alább, ha csak nem hamisítja.
No aztán szavallnak ezen. Lárma van bent a szo-
bában s mindenek az előtérbe tolokodnak, mignem
egyszer a két gubaujba kétfelé szedi a karjait Baj-
raktár Miháj és elhárítja maga elől az akadályokat.

— No — szól — köll-e a pénz?

— Micsoda pénz? — kérdi a bíró.

Újból állnak egy darabot. Ekkor azt feleli a
Bajraktár Miháj, igazgatva a nyakát a kendőben:

— Akivel majd mög sarzol... *

Hát most erre megint a bíró támad föl (bíró-
sági szempontból).

— Hát ki kért kendtől eddig pénzt?

— Sönki — mondja Bajraktár Miháj.

— Hát akkor miért kínálgatja? — folytatja a
bíró:

Most már egészen kint van a Bajraktár Miháj
keze a gubából s a guba alját fogja azon a he-
lyen, ahol a fehér szőrposztó feketével van czif-
rázva. Azt hányja-veti dühösen egyik lába czomb-
járól a másikra, mikor elfojtott haraggal szól:

— Hiszen ugyis elitél a kutyám miatt... *

Hát minek azt a sok időt vesztőgetni.

Fizessünk, oszt mönnyünk.

Bajraktár Miháj ugyanis a jegyzőkönyv fölvéte-
lére szolgáló időt sokallta. —sta.

E G Y L E T.

A Népkör közgyűlése. A várad-velenceze
és váraljai »Népkör« ma, vasárnap délelőtt 11
órákor tartja közgyűlését a Templom-téren levő
Zana házban. Ez alkalommal újra választják a
kör tiszti karát, A tagok hangulatából itélve
elnöknek ismét dr. Rednik Józsefet s alelnök-
nek Marx Ferencz eddigi alelnököt választják
meg.

Az ipartestület közgyűlése. A nagyvára-
di ipartestület ma, vasárnap délelőtt 9 órákor
tartja évi közgyűlését a tűzoltó őrtanya nagy-
terében. A közgyűlés ez alkalommal másod-
szor van összehívva, s így tekintet nélkül a
megjelentek számára, okvetlen megtartják a
gyűlést.

Irodalom és művészet.

— **Hölgyek és urak.** A lírikus poétáknak, a modern trubadúroknak: az újságok »vonat alatti« munkásainak örökké csak ezek maradnak a tárgyai, hölgyek és urak, a kik több-kevesebb szerencsével és hevességgel szeretik egymást. A téma örök, az alakok is ugyanazok, csak hogy más és más, bolondabb-ugyanazok, csak hogy más és más, bolondabb-nál bolondabb dolgokat követnek el, de annyi szeretetreméltó kedvességgel, hogy szinte megirigyli az ember ezeket a hölgyeket és urakat, akár boldogok, akár boldogtalanok.

A mi derék újságíró kollégánk, F e h é r Dezső már nem új ember és nem közönséges alak az egymás iránt érdeklődő hölgyek és urak örömeinek és szomorúságainak megénekelői között. Nagyon hamar a legkiválóbb elbeszélők közé küzdötte fel magát, s ha nem is zengik a nevét a lapok a Kárpátoktól az Adriáig, meg lehet elégedve azzal a sikerrel, hogy aki egyszer az írásait olvasta, nem feleli el a nevét, s ha kezébe akad valami újság vagy könyv az ő nevével: bizonyosan szívesen fog az olvasásához mindenkor.

A **Hölgyek és Urak** Fehér Dezső új novellás könyve már február végén meg fog jelenni, s aki szívesen olvas jól megírott, érzéletes és igaz történeteket, az az 1 forintnyi előfizetésipénzt febr. 15-ig küldje a szerző nevére a »Nagyvárad« szerkesztőségébe.

— **Sétahangverseny.** Ma délután lesz a Fekete Sas nagy termében házi ezredünk nyolczadik sétahangversenye. A hangverseny a műsorról ítélve, a többihez hasonlóan élvezetes lesz. Ez alkalommal Strasser A. *Mein Vaterhaus* cz. dalát vadászskürtön Váradon először adják.

Műsor: 1. Doppler: Ilka opera nyitánya. 2. Popp: III-ik hangversenydarab. Fuvolán. 3. Delibes: Részletek »Copelia« balleből. 4. Strasser A.: »Mein Vaterhaus.« Dal, vadászskürtön. 5. Král: »Per Post.« Polka, vadászskürtön. 6. Zeller: Egyveleg. »A bányamester« operettéből. 7. Wagner F.: »G'wehr rraus!« Induló.

MULATSÁG.

»Gyermekbarát«-bál.

(Saját tudósítónktól)

1896. január 11.

Ma van a »Fekete Sas« nagytermében a »Gyermekbarát« egyesület javára rendezett táncmulatság.

Ünnepi köntösbe öltöztették erre a napra a Sas sok vigsgát látott termeit. A lépcsőház, előszoba és a mulatság tulajdonképeni helye a nagyterem pazarul van díszítve déli növényekkel, melyek szép keretét képezik a mulatók vidám és káprázatos fényű csoportjának.

A város és a vidék intelligenciájának, bálozó fiatalágának nagy része ott van a bálon, s hogy a jelen voltak névsora aránylag mégis ilyen rövid, annak oka az én ügyetlenségemen kívül az a nagy zür-zavar, mely lehetlenné teszi, hogy a hölgyek legalább háromnegyed részének is megtudjuk a nevét.

Kétségtelenül sokaknak lesz kedves emlék ez a mulatság, mely hogy ilyen kitünően sikerült, a jótékony célra mindig áldozatkész közönségünk érdeklődésén kívül, a rendezők buzgóságának köszönhető.

A négyeseket 60—70 pár táncolta.

Jelen voltak:

Asszonyok. Busch Dávidné, dr. Berkovits Miklósné, Bárczy Lászlóné, dr. Baróthy Ákosné, Csapó Dezsőné, Czifra Gerőné, Czeglédny Sándorné, Cseresnyés Albertné, Csányi Lászlóné, Des Esherolles Kruspér Sándorné, Eleméry Aurélné, Frankó Endréné, Feszil Rajmondné, dr. Fráter Imréné, dr. Fássy Lajosné, Fényes Endréné, dr. Fleischer Lajosné, dr. Friedlander Sámuelné, Göndöcs Lászlóné (M.-Cséke), Glatz Antalné, dr. Gyémánt Jenőné, Imre Jánosné, Janky Antalné, Jelencsik Istvánné, Jakabné, dr. Korda Kálmánné, Középegy Kálmánné (Dusezsd), Kepes Antalné, Kesztücs Gáborné,

Lőw Salamonné, Mayer Imréné, Marienesku Athanázné, ifj. Moskovits Mórné, Meskó Boldizsárné, Náray Lászlóné, Olasz Gyuláné, Örley Kálmánné, Pokorny Hermanné, Pallay Lajosné, Ritoók Zsigmondné, Remiz Alfrédné, ifj. Rimanóczy Kálmánné, Róz Sándorné, dr. Révészné, Reichenberger Fülöpné, Schwarcz Jakabné (Élesd), Sebestyén Andorné, Schandruné, Stépan Istvánné, Schwarcz Dávidné, Tóth Józsefné, Tóth Jenőné, Wertheimstein Alfrédné, Virányi Gézané, Weiszlovits Gyuláné, Zilahy Lajosné.

Leányok: Ábray Giza, Busch Erzsike, Bárczy Margit, Bige Ilona, Beliczay Irén, Baróthy Ilonka, Csapó Ilona, Czifra nővérek, Czeglédny Jolán, Cseresnyés Lujza, Csányi Margit, Eleméry Irma, des Echerolles Kruspér Laura, Fráter Matild, Frankó Margit, Feszil Karola, Freemann Stella, Fássy Irén, Göndöcs Etelka, Imre Jolán, Jelencsik nővérek, Középegy Mariska (Dusezsd), Kepes Giza, Keztücs Julia, Korda Irén, Klein Lujza, Marienesku Délia, Májner nővérek, Olasz Irén, Örley Irma, Örley Paula, Pokorny Marien, Pallay Erzsike, Reichenberger Sarolta (B.-Ujfalu), Ritoók nővérek, Róz nővérek, Schwarcz nővérek, Schwarcz Paula (Élesd), Serényi Irma, Tóth Mariska, Tóth Karola, Virányi Margit, Wertheimstein nővérek, Zilahy Olga.

A négyesekhez és a tour-tánczokhoz a 37. gyalogezred zenekara játszott B a c h ó István karmester vezetésével, a csárdásokat pedig a H a m z a bandája húzta.

A díszítéseket F a r k a s József v.-velencei kertész telepe készítette.

A **48-as Népkör táncestélye.** A nagyvárad 48-as Népkör f. hó 19-én tartandó táncestélyére már szétküldték a meghívókat. A rendező bizottság azért kéri azokat, a kik a meghívóra igényt tartanak, de esetleg tévedésből nem kaptak, szíveskedjenek a kör helyiségében (Szent-László-tér Kutiák háza) jelentkezni. A mint halljuk a mulatságban résztvevőket érdekes meglepetésben fogja a rendezőség részéssíteni.

Az **Önkéntes Tűzoltó-Egylet** álarozos bálja. Megjelentek a hirdető táblákon az óriási plakátok, melyeknek fekete betűi tudatják minden érdeklődővel, hogy Nagyvárad leghasznosabb és legvegyesebb mulatsága, az »Önkéntes Tűzoltó-Egylet« álarozos bálja febr. 16-án lesz a Fekete Sas nagytermében. A mulatság folyamán éjjel 11 óraker a három legszebb nőnek és a három legszebb női álarozosnak versenydíjat osztanak ki, 12 óraker pedig az önkéntes tűzoltó egylet tagjai »színházéget« mutatnak be, mely alkalommal a tűzoltásával és a nézők mentésével fogják mulattatni a közönséget.

Az **ipartestület bálja.** A farsang leglátogatottabb táncestélye ma lesz a Sas nagytermében. Nagyvárad közönsége annyira méltányolja az ipartestület működését és azt a humanus szép célt, melynek elősegítésére rendezik a mai táncestélyt, hogy minden nagy hangú ajánlgatás felesleges. Az ipartestület által létesített elagott iparosok menháza már áll; alapítókének gyaripítására fordítják a mai est jóvedelmét. Hogy a táncestély kedélyes lesz, arra nézve biztosítékot nyújt az előbbi évek iparos bálja.

Ezredéves kiállítás.

Mátyás király szobra. Bautzenben, a rég vár kapuja fölött egy nagy fülkében van M á t y á s királynak egy álló szobra, amely az egyetlen egykoru szobor, mely a nagy fejedelemtől ránk maradt. Hiányos volna a történelmi kiállítás, ha a magyar nemzett e választott nagy királyának ez az egyetlen szobor műve, legalább hű másolatban, látható nem volna benne. Ezért már régebben engedélyt kértek rá, hogy a szobrot lemásolhassák, s ennek a munkának a kivitelével R o c h K u r t neves drezdai szobrászt bízták meg. A szobormű gipsz másolata már elkészült, s e napokban Budapestre érkezik.

A kiállítás katalógusa. Az ezredéves kiállítás katalógusa, mint ösmeretes, nemcsak a kiállított tárgyak egyszerű felsorolása lesz, hanem azonfelül, hogy az ipar, kereskedelem, művészet stb. ezredéves történetét ösmerteti, teljes képét, megbízható statisztikáját adja minden iparág mai állásának is. Az erre vonatkozó adatokat a kiállítók e célra való kérdő-ívek kitöltésével adják meg, amely adatokat természetesen lekiismeretesen megvilágítják és fölbírálják. A kiállítás igazgatósága most körlevélben szólít fel minden késedelmes kiállítót, a ki a kérdőpontokra még nem válaszolt, hogy ezt a mulasztást a maga érdekében záros határidőn belül pótolja.

Igazságszolgáltatás.

Törvényszéki tárgyalások. A nagyvárad kir. törvényszék büntető osztálya Millye Gyula előülésével holnap nyilvános ülést tart, melyben a következő bűntények kerülnek vég-tárgyalás alá:

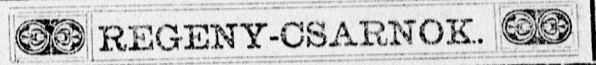
Zemplényi Imre zsarolás vétségének kísérlete és más büntetendő cselekvények.

Kassai Kálmán zsarolás vétségének kísérlete.

Orosz Gábor és társai lopás büntette.

Erdei Lajos szándékos emberölés büntette.

Kaich Borbála magzat elhajtás büntette.

Az erdészlakban.

Irta: Seevald H.

9

Fordította Bárczyházi Bárczy Margit.

— Apa mindenesetre nagyon fog haragudni, s Erika kisaszonynak cseppet sem fog ártani ha kissé rendreutasítják. Mert különben még Isten tudja minő merész tervek születnek meg makranczos fejében. Mily szegény, — ha véletlenül felismerik. —

De mivel nemismerték föl, ezen föltevés magától elesik, s megmarad maga a hőstett, egész egyszerűségében. Csak belekell képzelni magát, egy ily gyöngé teremtés mint Erica, majd egy órányira hajtja a szekeret az árú eladásával foglalkozik, s mindég remegve gondol a netalanni leleplezésre. —

— Nem, ily helytelenségekbe nem bírom magamat belésképzni. De lehet, hogy apa is az ön véleményén lesz. Erika úgy is azt teszi a mit ő akar.

Pedig Wendler egyelőre legkevésbé sem osztja Ernő véleményét. Sőt nagy megillódással halgatá Erika vallomását, s heves szemrehányásokkal illette, szeme elé tárva megmondhatatlan tette minden következményét. Lujza ezáltal felbátorodva, szintén szemrehányásokkal állott elő, melyeket pedig reggel nem mert tenni.

Ernő mindjárt visszavonult, a kimagyarázások kezdeténél. Erika megsemmisülten bámult maga ele, egy pártfogóra mégis számított, s neki sem volt egy pártoló szava sem melylyel jó szándékát mentette volna. Oly fáradt volt, hogy alig állott lábán, s mégis neki kellett egyedül az ebéd feltalálásáról, a napszámok levezéséről s az éhes kutyákról gondoskodni.

Wendler felkérte a sebészt, küldene Erikának segítséget a városból, s délután már meg is érkezett a nehezen várt segítség, egy egyszerű, de ügyesnek látszó leány személyében. Alighogy Erika utasítá a leányt a szükséges teendők fölöl, azonnal felsietett Elizával közös szobájokba, s itt az ágyra vetve magát, keservesen sírni kezdett. Nem tudta miért sirt: mert apja haragja hamar eloszlott, fájt neki Erikát — oly megtörtnek szomorúnak látni. Fel is hívta őt ebéd után azonnal szobájába, s homlokra csókolva kedvencét, mondá: tudom, hogy jó leányka vagy, de ezután, jobban gondolkozz, mielőtt magadat elhatároznád. De Erika, azért csak tovább sirt, sirt keservesen, könnyei feltartóztatlanul törtek elő, még akkor is, midőn Eliza kis vártatva a szobába lépett.

— Mit csinálsz itt Erika? — beteg vagy? Avagy talán megint történt valami? — kérdé nem éppen barátságosan.

Nem. Csak oly fáradt vagyok — — — de azért nem sokára ismét le kell mennem. —

— Sokáig tart még a mezei munka? —
Már azt sem tudom mittéig legyenek. Mindenki el van foglalva, rend pedig sehol. Apa is még egyszer kiment, pedig szélütést kaphat ily hőségben. S még ez a Langen is —

— Mi van Langennel?

Elisa a lehető legrosszabb kedvben volt. A reggel minden boszúságát még Langen is tetézte.

Daczára, hogy Ernő bátorodott Erikát védelmezni, Liza ebéd után mégis volt oly kegyes őt egy sakjátszmára felhívni. Hosszu küzdelem után Ernő lőn a győztes, de a Liza által ajánlott revanchet máskorra halasztá. Habár belátta, hogy Ernőnek más dolga is van mint egész délután sakkot játszani, mégis lehangelő ajánlatának visszautasítása. S megváltoztatott hajviseletére sem pazarolt ma egy szót sem. Azelett mindég kötekedő megjegyzéseket tőn magas frizurájára, most, hogy lejjebb tűzte hajját, még észre sem látszék ezt venni. — Hallatlan-ság! S emelet 30 fok R. az árnyékban, s nincs az egész házban egy darab jég.

Elisa mindezt csak gondolta, de nem mondta, mialatt egy pálmalevéllel mind hevesebben legyezé magát, s így valóságos föltent, midőn Erika ismétlé kérdését:

— Nos mi van Langen ural? —

— Mi? — Hát mi legyen velem? —

— Mondani akartál felőle valamit. —

— Mondani, én? — Eszembe sem volt.

Csak azt gondoltam, hogy tulságosan ügyvelnek szeszélyeire; így persze nem kell csodálkozni, ha úgy tesz vesz, mintha ő volna az ur a házban.

— Langen ur? mondá Erika fölugorva. Hova gondolsz Elizám? Mikor volt ő valaha szeszélyes? —

— Hadd ell Erika. Te ezt a konyhából és istállóból meg nem itélheted. De én — én szenvedek ez által. Sutóvégre egyforma mind. Egyszer egekig magasztalják tetteinket, s hozzá azok a tekintetek, s azután — — —

— Nos azután?

Ugyan ne kérdj már olyan kegyetlenül, hisz magad is láthatod, hogy nem vagy képes engem megérteni. —

— De én nagyon is szeretnék érteni, — mondá Erika gyöngéden átölelve Elizát. — Épen így beszélsz most Langenről, mint hajdan ama bizonyos Anatole-ról, kit szeretni véltél. Mond lehet oly hamar mást szeretni?

— De Erika, mit képzelsz, szeretni — szeretni! Mit is értesz te a szerelemből? Ha mondom, hogy türehtetlen szeszélyei vannak. Ma reggel azt képzelte, joga van engem kinevetni, s aztán — aztán — — —

Hevesen lerántva frizuráját, kétszer oly magasan tűzé, s aztán szelidebb hangon folytató: Ah, Erika ha értenél engemet! Mily jótémény volna ez reám nézve is. Hogy jutott most egyszerre Anatole eszedbe? Ő egész más nem is hasonlítható Langenhez, csak a szeme olyan, de Anatole sokkal — hogy is mondjam csak? — sokkal előkelőbb.

(Folyt. köv.)

T Á V I R A T O K.

Országgyűlés.

(Folytatás.)

Ugron Gábor határozati javaslatot nyújtott be.

Polónyi Géza: Halljuk az osztrákokat.

Molnár Antal jegyző: Apponyi Albert gróf! (Óriási derűltség.)

Polónyi Géza: Tévedés volt!

Apponyi Albert: közös ügyről tanácskozzán.

Ugron Gábor hatalmas záróbeszéde után. A ház többsége hozzájárult a kérvényi bizottság indítványához. Ugron Gábor hat. javaslatát elvetették.

Végül az interpellációkat ejtették meg.

Bernáth Béla egy új szőlőbetegség tárgyában interpellálta a földművelésügyi minisztert.

Darányi Ignác földművelésügyi miniszter megnyugtató válaszát a ház tudomásul vette.

A többi interpellációt a keddi ülésre halasztották. Ülés végén

Sima Ferencz kért szót. Kijelentette, hogy

tegnapi felszólalásával Tisza Kálmán egyéni jellemét sérteni nem akarta.

A napirend megállapítása után az ülés 2 órakor véget ért.

A fiumei egyházmegye.

Budapest, jan. 11. (Saj. tud. távir.) Fiuméből távirják: A városi képviselő-testület egyhangulag elfogadta Gelletich elnöknek azt a javaslatát, hogy Fiume külön választassék a zenggi egyházmegyétől.

A politikai helyzet.

Budapest, jan. 11. (Saj. tud. távir.) A közjogi alapon álló két ellenzék vezetői gr. Apponyi Albert és gr. Szapáry Gyula között ma tanácskozások folytak a teendők felett. Apponyi a képviselőház szombati ülésén nyilatkozik, ugyanakkor beszél gr. Szapáry Gyula is.

Affair a német császári családban.

Berlin, jan. 11. (Saj. tud. távirata.) A német császár Henrik herceget, kinek igen magas állása van a tengerészetnél, állásából visszahívta. A dolog nagy feltűnést kelt Berlinben.

Politikai affaire.

Budapest, jan. 11. (Saj. tud. távir.) A tegnapi ülés végén Sima Ferencz a rendelkezési alaphoz tett felszólalásán kifejtette, hogy Tisza Kálmán a maga ellenzéki pártvezérsége idejében sokkal élesebb szófegyverekkel harcolt a kormányok ellen, mint a mostani ellenzék. Itt közbeszólt Tisza István, hogy ez nem igaz, hazugság! Szilágyi Dezső azt az incidenszt a mai ülés elején szóba hozta és mindkét képviselőt rendreutasította. Ezzel az ügy nem volt befejezve, mert Tisza István az elnöki emuneciáció után — melyről az országgyűlési tudósításban történik bővebb megemlékezés — Gajári Ödön és Andrássy Gyula gróf által provokáltatta Sima Ferenczet, ki maga részéről Ugron Gábor és Hováth Gyula urakat kérte fel segédül. Az ügy ma délután lovagias uton, békésen elintéztetett.

Eljegyzés a gr. Károlyi családból.

Budapest, jan. 11. (Saját. tud. távir.) Gróf Károlyi Imre, gróf Károlyi Tibor főrendiházi alelnök fia, ma jegyezte el Stomfán Károlyi Zsófia grófkisasszonyt, özv. gróf Károlyi Alajosné leányát.

Egy új nemes áldozatkészsége.

Budapest, jan. 11. (Saj. tud. távir.) Dr. Mészáros Károly az ismert milliomos aki csak nem rég kapott nemességet, azal kezd politikai szereplését, hogy Ipoly-ságon a jelöltségtől visszalépett. A kormány ígértett tett Mészárosnak, hogy mandátumhoz juttatja, de ez Hontban nem sikerült.

Szivák Imre a parlamentben.

Budapest, jan. 11. (Saj. tud. távir.) Fejértemplomból táviratozzák, hogy Szivák Imrét ma egyhangulag képviselővé választották. Pescha törvényszéki bírót, a szabadelvű párti ellenjelölt visszalépett. Valószínű, hogy nevével legközelebb az előléptetéseknel találkozni lehet.

Árviz veszedelem.

Budapest, jan. 11. (Saját. tud. távir.) Az egész Duna mentéről kevés kivétellel apadást jelentenek az utolsó 24 órától. Budapesten az utolsó két nap alatt 50 centimétert apadt. Pakson az utolsó 24 óra alatt 28. Fajsznál 13 centimétert esett a víz színe. Ebből az látszik, hogy a fenyegető veszély Paks és Gerjen

mellett elmult. Az árami folyammérnöki hivatal csupán Bajáról kapott áradási hirt, a hol tegnap reggeltől ma regelig 4.60-ról 4.78-ra emelkedet a vízállás.

Transvaal.

London, január 11. (S. ját. tud. távir.) A Times a következőket írja vezércikkében: Megelégedéssel látjuk, hogy a Transvaal esetet most Németországban befejezettnek tekintik. Ha a németek meg vannak elégedve, Angliának nincs oka az elégedetlenségre. Anglia mint nemzet, érzékeny minden idegen beavatkozással szemben. Még ha a német nép ellenséges indulata kevésbé mélyen gyökeredzik is, mint a mennyire a német sajtó hevességéből következtetni lehet, még is a külügyek állása folytán Angliára nézve erőlyesnek látszik, hogy fel legyen fegyverkezve. Ausztria-Magyarország és Olaszország politikájukat Európában erősen akadályozva látják a német császár fellépése által, mely megnehezíti Anglia együttműködését a hármass szövetséggel, különösen a török ügyekben.

Közgazdaság.

Elvesztett milliók.

Az osztrák-magyar bank 1892-ki zárszámadásában kerek 6.5 millió forint nyereség van feltüntetve. Ebből a részvényeseknek jutott 6.360.000 frt, míg a két államszámvevőszék közös megállapodása után 68.287 forintot a bank tartaléktőkéjéhez csatoltak.

De ugyanabban az évben a banknak tizenhárom és fél millió rendkívüli árfolyamnyeresége volt a valuta-szabályozásból kifolyólag. A bank ugyanis 1892-ig aranykészletét a 1:15 $\frac{1}{2}$ reláció szerint számította, ezt a viszonyt azonban 1892-ben törvényesen 1:18 $\frac{2}{3}$ -ra változtatták, s így a bank arany- és aranyváltó-készletének értéke a fentebb említett 13.5 millió forinttal növekedett. A bankigazgatóság azonban ezt a tizenhárom és fél milliót nem mint nyereséget tüntette fel, hanem a kormányval egyetértőleg tartaléktőkéhez csatolta.

E manővér után egyik-másik osztrák ellenzéki lap megtámadta a bankigazgatóságot, de minden siker nélkül, a 13.5 millió továbbra is a tartalék-tőkében maradt.

Most egy osztrák nemzetgazdász, Wittelshofer egy szaklapban azt vitatja, hogy ez árfolyamnyereség fele az államot illeti, — következtetése, hogy az 1892-i egyenlegnyereség nem 6.5 millió, hanem 20 kerek millió volt.

A megosztási módozat szerint a 90 milliónyi részvénytőke 7%-e, azaz 6.3 millió a részvényeseknek jut, — 622.000 frt a nyugdíjalaphoz irandó, s a 13.120.000 frtnyi maradék a bank és az állam között lenne megosztandó. A két állam részére tehát 6.560.000 frt jutna, amelyet a csak Ausztriát terhelő 80 milliónyi adósságból kellene leírni. Mivel azonban az államnak csak 68.287 frtot bocsájtottak rendelkezésére, Ausztriát a kvótakulcs szerint még 4.540.000 frt illeti meg, Magyarországot pedig 1.940.000 frt. Mivel a nyolczvan milliós kölcsön tisztán osztrák adósság, s Magyarország ebből csak a bankszabadalom lejártá után fennálló maradék 30%-át köteles fizetni ötven kamat nélküli évi részletben, Ausztria a szabadalom lejártá után többet tartoznék fizetni a banknak, míg Magyarországtól kerek **1.940.000 forintot** követelhetne ötven évi kamattalan részletekben, azaz évenként 38.950 frtot. Ez az

évi részlet azonban csak kerek **837,000** frt tőkének felel meg.

A dolog tehát úgy áll, hogy Magyarország az árfolyam-nyereségnek a tartalék-tőkéhez történő csatolása folytán 1.940.000 frtot veszített, amely összegből a kvóta kulcs arányában levonandó 837.000 frt leszámítása után nem kevesebb, mint 1.103.000 frt illetné meg a magyar állampénztárat. Az enyhe ellenőrzés ekkora összegből fosztotta meg 1892-ben az osztrák-magyar bank javára Magyarországot.

A kamara az önálló vámterület mellett. Pár nappal előbb ismertettük a nagyvárad kereskedelmi és iparkamara titkára: **dr. Sarkadi Lajos** által az Ausztriával megújítandó vámcsövetség tárgyában készített véleménytervezetét. A tervezet az önálló vámterület felállítását mellett foglalja állást, tekintettel azonban arra, hogy a nagyfontosságú ügy még előkészületet igényel s a külfölddel kötött kereskedelmi és vámszerződések is 1903-ik évig kötelezők a monarchia mindkét felére, a közös vámszerződés megkötését ajánlja a küszöbön levő kiegyezésnél. A szokásos 10 évi időtartamtól eltérőleg azonban csak 5 évre, hogy így 1903-ban, mikor a külföldi szerződések is lejárnak, az önálló vámterület felállítható legyen. A vélemény-tervezetet tegnap tárgyalta a kereskedelmi és iparkamara. **Janky József** elnöktele alatt 20 kamarai tag volt jelen. A tárgyalás menete igen élénk volt. **Bertsey György** és az iparosztály több tagja helyeselték az önálló vámterület szükségére mellett felhozott nyomós indokokat, de a vámsorompók mielőbbi felállítását Magyarország közgazdaságára és főleg iparára oly fontosnak tartják, hogy annak bár rövid 5 évre való elodázását is ellenzik, s keresztülvitelt már a mostani kiegyezésnél szükségesnek tartják. A kereskedelmi osztályból többen a vélemény-tervezet álláspontját fogadják el. Szükségét látják ők is az önálló vámterületnek, de elhamarkodni nem lehet a dolgot. Végül elnök szavazatra bocsátotta a kérdést, s 15 szóval 5 ellen akként határoztak, hogy a kamara véleményében az önálló vámterület **mielőbbi, vagyis a mostan következő kiegyezésnél való felállítását javasolja a miniszternek.** A vélemény-tervezet tehát ez értelemben lesz átdolgozva.

A budapesti termény-tőzsde forgalma

1895. január 10.

Budapest, január 10. I. Készárúüzlet. Buzát ma mérsékelten kínáltak, a vételkedv kedvező volt és nyugodt irányzat mellett 5.000 q. hazai buza kelt el, olcsóbb áron vásároltak.

Tiszavidéki 300 q. 81 k. 7.25 frton. Idegen búzákból ma nem volt forgalom. Rozs irányzata csökkent, ára 6.25—6.35 frt. Tengeri és árpa irányzata nyugodt és csekély forgalmu Zab irányzata csöndes. Elkelt 100 q. 6.45 frton

II. Hataridőüzlet. Amerikában a készletek apadót ban vannak, a miért $\frac{1}{4}$ centes áremelkedést jelenteminek folytán nálunk is emelkedtek az árak néhány krral. Különösen szilárd volt a rozs, melynek ára vételek folytán 2—3 krral javultak.

Előfordult kötések: buza tavaszra 6.80—6.92 frt, rozs tavaszra 6.19—6.24 frt, tengeri 1896. máj.—júniusra 4.43—4.46 frton, zab tavaszra 6.7—6.09 frt, káposzta-repcze szeptemberre 10.70—10.75 forinton.

Zárlatkor maradtak: buza ősze 6.92—6.94 frt, buza tavaszra 7.01—7.02 frt, rozs ősze 5.33—5.35 frt, rozs tavaszra 6.21—6.23 frt, tengeri október—novemberre 6.60—6.75 frt, tengeri 1896. május—júniusra 4.43—4.44 frt, zab ősze 5.75—5.77 frt, zab tavaszra 6.07—6.09 frt, káposzta-repcze szeptemberre 10.70—10.75 frt.

Sertés-üzlet.

Kőbánya, jan. 10. Készlet: 18.794 drb. Urasági öreg nehéz I. rendű: 56—57 kr.; közép: 54—55 kr.; Fialat nehéz: 54—55 kr.; Fialat közép 54—55 kr.; Fialat könnyű 00—00 kr.; Szerbiai nehéz 53—54 kr.; közép 53—54 kr.; könnyű 00—00 kr.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1895. január 11-én.

Magyar aranyjárdék 4%	121.75
Magyar koronajárdék	99.75
Magyar vasúti kölcsön aranyban $\frac{4}{2}\%$	124.50
Magyar vasúti kölcsön ezüstben $\frac{2}{2}\%$	101.25
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	120.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	47.50
Italméresi jog megváltási kötvény	100.50
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	98.50
Magyar nyereséj sorsjegy-kölcsön	152.50
Tiszszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	141.—
Osztrák járadék papírban	100.—
Osztrák járadék ezüstben	100.50
Osztrák járadék aranyban	121.25
Osztrák korona járadék	99.75
1860. osztrák államsorsjegyek	147.—
Osztrák magyar bankrészevény	1000.—
Magyar hitelbank részevény	397.—
Osztrák hitelintézeti részevény	360.20
Osztrák-magyar államvasúti részevény	358.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	960.—
Német birodalmi márka	59.35
London vista	121.40
Páris vista	48.15
20 márkás arany	11.87

Főszerkesztő: **Dr. PERSZ ADOLF.**
Felelős szerkesztő: **SZABÓ LÁSZLÓ.**

BANKIRODA. PÉNZKÖLCSÖNÖK.

Azon kis- és nagybirtokosok, háztulajdonosok, vagy egyéb fekvőségek birtokosai, kik 4%-os kölcsönt törlesztésre óhajtanak felvenni, forduljanak **Lövinger J. János** irodájához (Nagyvárad, Kapuczinus-utca 68, Stépan-ház); ugyanaz értesíti a t. közönséget, hogy a kölcsönök 300 forinttól kezdve bármely összegig vehetők fel. Minden a bank szakmába vágó tárgyak nálam kaphatók. (288) 9—0

(8) 1—26

Gyors és biztos segély

gyomorhaj és annak következményei ellen!!

A legjobb és leghatásosabb gyógyszer az egészség fenntartására, a nedv és vérek tisztítására és tisztántartására és jó emésztés elyidézésére a már mindenütt ismert és kedvelt

dr. ROSA-féle életbalzsam.

A legjobb és leghatékonyabb gyógyfűvekből legodonosabban elkészítve, igen hatásosnak bizonyult emésztési nehézségeknél, gyomorgörcsnél, étvágytalanságnál, savanyu búfogságnál, vértulajlásnál, aranyeres bántalmaknál stb. stb. Ezen kitűnő tulajdonságainál fogva, biztos és jónak bizonyult háziszerré vált.

Ára egy nagy üvegnek 1 frt, kis üveg 50 kr. Több ezer elismerő és dícsérlő irat van kitéve szives betekintés végett.

Ovás!

Csalódások elkerülése végett mindenkit figyelmeztetek, hogy minden üveg az egyedül én általam eredeti előírás szerint készített, dr. Rosa életbalzsama, hék kartonba van begöngyöltve, melynek hosszoldalán »Dr. Rosa életbalzsama, B. Fragner gyógyszerára a »fekete sashoz«, Prága 205—III. felirással van ellátva, német, cseh, magyar és francia nyelven, homlokzatán törvényszéki legbejegyzett alábbi védjeggyel. — Dr. Rosa életbalzsama valódi minőségben kapható a készítő főraktárában

Fragner B., gyógyszerárában »zum schwarzen Adler« Prága 205—III. szám. Budadeston Türik József gyógyszerárában. Az osztrák-magyar birodalom valamennyi nagyobb gyógyszerára raktáron tartja ezen életbalzsamot. Ugyanott kapható:

Prágai egyetemes házikenőcs

mindennemű gyuladás, seb és daganat ellen, több ezer köszönő irat által biztos hatásának elismert szer.

Biztos sikerrel alkalmazható gyuladásoknál, tejekekedéseknél és emlékeményedésnél a gyermekvalasztásnál: kelevényeknél, vérdaganatnál, genyesedésnél, pokolvarnál, körömdaganatnál, kézen vagy lábón előforduló körömmereg ellen, keményedésnél, daganatoknál, mirigydaganatoknál, elzsírosodásnál stb. Minden gyuladás, daganat, keményedés a legrövidebb idő alatt meggyógyíttatik; ha azonban genyedés állt be, akkor a daganat legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül kiszívatik és meggyógyíttatik.

25 és 30 kros dobozokban.

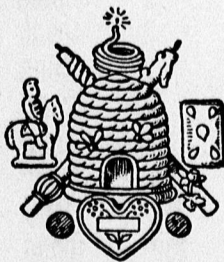
Ovás! Minthogy a »prágai egyetemes házi kenőcs« igen gyakran hamisíttatik, mindenkit figyelmeztetek, hogy eredeti aláírás szerint csakis nálam készíttetik. Az csakis akkor valódi, ha a sárga cserdobozba, a melybe töltetik, vörös használati utasításba (9 nyelven van nyomva) és kék kartonba, mely a fentebbi védjeggyel van ellátva, van göngyöltve.

Fül-balzsam. A legkísérősebb és számtalan kísérlet által kitűnőnek bizonyult gyógyszer nagyothallók és siketek gyógyítására. — 1 üvege 1 forint.

Fröhlich József

MÉZ- ÉS VIASZÁRU-ÜZLETE
NAGYVÁRADON.

Ajánlom a Főt. kath. Plébános urak b. figyelmébe kitűnő minőségben és az egyház rendeletei szerint valódi tiszta méhviaszból készített templomi és egyéb viaszgyertyáimat.

Alapítottatott 1835.

Elsőrendű valódi tiszta oltár-méhviaszgyertya 1 kgr. 3 frt.

Elsőrendű husvéti-méhviaszgyertya 1 kgr. 2 frt 60 kr.
Sárga oltár-méhviaszgyertya, a nagyheti egyházi szertartáshoz és gyásztisztvisztelekhez 1 kgr. 2 frt 20 kr.

Másodrendű méhviaszgyertya 1 kgr. 2 frt.

Műviaszgyertya 1 kgr. 1 frt 60 kr.

Gyújtó viaszgyertya, nem csepegtet, 1 db 10 kr., 1 kgr. 2 frt.

Finom tömjén 1 kgr. 1 frt 20 kr.

Részletes árjegyzékkel kívánatra — bérmentve szolgálók. — Bármely fajta viaszgyertyámat, 5 klgramm mennyiségtől kezdve, bármely postaállomásra díjmentesen csomagolva, bérmentve szállítom.

Czégem számos elkelő kitüntetéssel és elismerő-levéllel rendelkezik.

Teljes tisztelettel

(44) 0—25

FRÖHLICH JÓZSEF.

Egy ügyes fiu tanulóul fólvétetik.

Védjegy.

dr. Heuffel-féle vértisztító labdacok; Injeccio és Capsules veget.; Antibélin; Sassa-parilla kivonat; Herkules-fürdői köszvényeszesz stb. A hol ninesen raktáron, megrendelhető egyenesen a készítőül: VERTES LAJOS »Sas« gyógyszerárában, Lugos 2/a sz.

FERENCZ-

Pálinka (Sósorszesz),

(216) 11—26

VÉRTES

gyógyisz.-féle

használatban a leghatásosabb.

Ára egy üvegnek 1 és 2 korona.

Kaphatók gyógytárakban, drogueriákban és fűszerkereskedésekben. — Egyedüli főraktár Nagyvárad és vidéke részére ifj. Weisz Bernát urnál.

Raktárak Nagyváradon: Janky Antal, Kádár és Kiss, Wurst József, Wachsmann Albert, ifj. Popper József és Mertz Nándor uraknál, valamint Nyiry György ur gyógy-szertárában, a hol azon kívül kaphatók a »SAS« gyógy-szertár világhírű gyógy-szerei, u. m.: dr. Heuffel-féle gyógy-morostentia;

Az 1896. ezredéves kiállítás alkal-

mából az államtól engedélyezett

II. Magyar Osztály-sorsjáték

Kibocsátás: 120,000 sorsjegy 45,007 három osztályba osztott nyereménnyel és egy jutalomdíjjal.

Huzások

I. osztály 1896. február 5—8-ig.				II. osztály 1896. márczius 11—14-ig.				III. osztály 1896. május 12—28-ig.			
<i>Árak az I. osztályra:</i>				<i>Teljes sorsjegyek árai (mindhárom osztályra érvényes):</i>							
1 egész	1 fél	1 tized	1 huszad sorsjegy	1 egész	1 fél	1 tized	1 huszad sorsjegy	1 egész	1 fél	1 tized	1 huszad sorsjegy
20.—	10.—	2.—	1.— forint	60.—	30.—	6.—	3.— forint				

A nyeremények teljes adó- és illetékmentességet élveznek és minden levonás nélkül fizettetnek ki; a huzások az állami hatóságok felügyelete alatt állanak és egy kir. közjegyző jelenlétében ejtetnek meg.

Midőn a sorsolási tervezetet fentebbiekben közzé tesszük, egyben köztudomásra hozzuk, hogy a sorsjegyek mától fogva a falragaszokon jelzett elárúsítóknál a fenti eredeti árokon kaphatók.

Budapest, 1895. december 24.

Magyar Osztály-Sorsjáték Igazgatóság.

Minden
3-ik sorsjegy
nyer.

Még soha nem létezett nyereményesélyeket
nyújt az államilag engedélyezett

Minden
3-ik sorsjegy
nyer.

II. Magyar Osztály-Sorsjáték

45,007 három osztályba osztott pénznyeremény 9.200,000 korona összértékben.

A legnagyobb nyeremény
a legkedvezőbb esetben

Egy Millió korona.

I. osztály huzása 1896. február 5—8-ig.			II. osztály huzása 1896. márczius 11—14-ig.			III. osztály huzása 1896. május 12—28-ig.		
Nyereménytervezet:			Nyereménytervezet:			Nyereménytervezet:		
Nyeremény	korona	korona	Nyeremény	korona	korona	Nyeremény	korona	korona
1 a	80000	80000	1 a	100000	100000	1 jutalomdíj	600000	600000
1 >	60000	60000	1 >	60000	60000	1 a	400000	400000
1 >	40000	40000	1 >	40000	40000	1 >	300000	300000
1 >	30000	30000	1 >	30000	30000	1 >	200000	200000
1 >	20000	20000	1 >	20000	20000	1 >	100000	100000
1 >	15000	15000	1 >	15000	15000	2 >	40000	80000
1 >	10000	10000	1 >	10000	10000	2 >	20000	40000
2 >	8000	16000	2 >	8000	16000	5 >	10000	50000
8 >	4000	32000	8 >	4000	32000	10 >	8000	80000
10 >	2000	20000	10 >	2000	20000	34 >	6000	204000
13 >	1000	13000	13 >	1000	13000	100 >	2000	200000
100 >	400	40000	100 >	400	40000	200 >	10000	200000
860 >	200	172000	860 >	200	172000	2650 >	200	530000
9000 >	80	720000	9000 >	120	1080000	220000 >	150	3300000
10000 nyeremény összesen		1268000	1000 nyeremény		1648000	25007 > nyeremény és egy jutalom		6284000

Árak az első osztályra:

1/1	1/2	1/10	1/20
20.—	10.—	2.—	1.— forint

Teljes sorsjegyek árai (mindhárom osztályra érvényes):

1/1	1/2	1/10	1/20
60.—	30.—	6.—	3.— forint

ajánlja és szétküldi az összegnek előzetes beküldése mellett vagy utánvétellel

Heintze Károly, BUDAPEST, Szervita-tér 3. szám.

Sürgöny-czím:
Lottoheintze,
Budapest.

Biztonság szempontjából ajánlatos, hogy a sorsjegyeknek ajánlott levélben való küldése kivántassék és a fenti eredeti árak mellett osztálysorsjegyeknél ajánlott levelek portója és nyereményjegyzék darabja fejében 25 kr. — teljes sorsjegyek megrendelésénél pedig portó és 3 nyereményjegyzékért 50 kr. küldendő be.

Az első magyar osztálysorsjáték alkalmával tisztelt vevőim között a következő főnyereményeket osztottam ki: 400.000, 200.000, 100.000, 80.000, 50.000 koronások stb.

(1) 2-5

Sürgöny-czím:
Lottoheintze,
Budapest.